

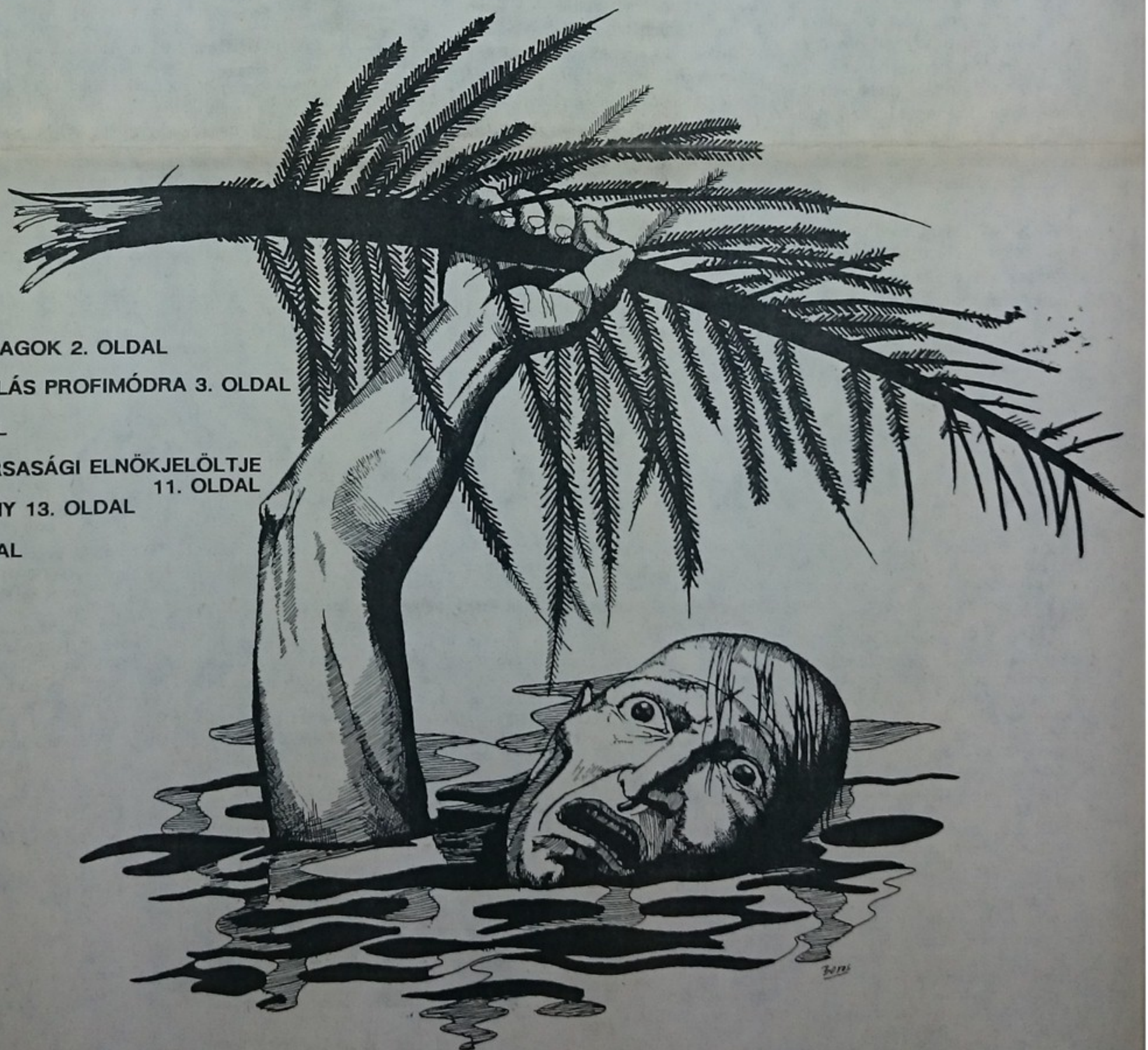
424

ELSŐ
ÉVFOLYAM, TIZENKETTEDIK SZÁM
EZERKILENC SZÁZNYOLCVANKILENC,
DECEMBER TIZENKILENCEDIKE
ÁRA: TIZENÖT FORINT HÚSZ FILLÉR

12.

AZ ELÉGEDETLENEK LAPJA

89' KARÁCSONY: JÉZUSMÁRIA!



ÓRABÉRES CSALÁDTAGOK 2. OLDAL
LAKÓNEGYEDFOGLALÁS PROFIMÓDRA 3. OLDAL
ÚJ NARKÓ 10. OLDAL
AZ ÚRISTEN KÖZTÁRSASÁGI ELNÖKJELÖLTJE
11. OLDAL
SZEGÉNY KARÁCSONY 13. OLDAL
ÁTOKLEVÉL 14. OLDAL

PÁLYAVÁLASZTÁSI MELLÉKLET 8-9. OLDAL

KI FALURA, KI JOHANNESBURGBA

Minap hallottam a rádióban nyilatkozni a 424-es főszerkesztőjét: elmondta, hogy ez a hátrányos helyzetűek lapja, és sorolta: lakásnélkülek, cigányok, homoszexuálisok, alkoholisták, munkanélküliek, stb., de ezt a lap olvasói jól tudják. Újabb kategóriát javasolok: az MSZMP volt apparátusi dolgozói.

Kitűnő agyú, vidéki tanár ismerősöm az MSZMP ösztöndíjával (mert ki máséval?) Moszkvában kandidált filozófiából 1980 és 84 között. Megélte és intellektuálisan feldolgozta a Breznyev éra haldoklását, majd a peresztrojka és a glasznosztj első mámorát. Ezzel a mámorral érkezett haza, ahol az MSZMP természetesen igényt tartott frissen szerzett tudására. Jól menő központi bizottsági állásokat visszautasítva, úgy gondolta, hogy szűkebb hazájában kell megvívnia harcait. A rendszer egésze betonból lévőnek látszott, de kis helyi peresztrojkában azért bízott. Köszönhetően magas végzettségének, hamar "karriert" csinált, megyei VB tag lett, majd a párt Oktatási Igazgatóságának igazgatója. Volt baja elég, hiszen komolyan tette a dolgát, nem volt olyan progresszívnek nevezhető kezdeményezés, melyet tettel és ami fő, gondolatlanul ne támogatót volna. A tavaly májusi pártértekezlet nyugdíjba sodorta ellenzőit, természetes, hogy őt választották ideológiai titkárnak. Ekkor a Reformkörökben gőzerővel látott hozzá a "pártállam lebontásához". Nyert, nyertek. Állását természetesen elvesztette, ma már - szerencsére - senkinek nincs szüksége ideológiai titkárokra. Állást keresve, - hogy elkedvetlenedésből-e, vagy más okból, nem tudom - megpályázta egy kis község

könyvtárának igazgatói posztját. Elnyerte. Hogy társadalmunk nyert-e azzal, hogy ez az igen jó képességű, magasan képzett, vezetői gyakorlatlan rendelkező, kitűnő tanár kivonult a közéletből, a politikából, hogy nem egyetemen tanít, hogy nem könyvtárakban dolgozik (az oroszok kívül még két nyelvből tett nyelvvizsgát) stb. Nem tudom. Nem hiszem...

*

Az ország másik felén egy könyvtár irodájában elmesélem a történetet. Az egyik könyvtáros, - mint kiderül a Néppárt helyi korifeusa - indulatosan kifakad.

- Meg kell akadályozni! Elegendem van ezekből az ejtőernyőzésekből!
- Én meg nem szeretem az - akár önkéntes - újkori B-listázásokat!
- Dögöljenek meg! Nekem B-listázta a szüleimet, mert svábok voltak!
- Nekem a svábok B-listázták (B-Zyklon) a nagyszüleimet, mert zsidók voltak.

Itt vége szakadt a vitának. Nem folytatható.

*

Másik hajdanvolt, szintén igen tehetséges, szintén filozófia szakos barátommal találkozom. KISZ-titkár volt valamikor a bölcsészkaron. Most két nagy bőröndöt cipel az aluljáróban.
- Hát te hová?
- Nem fogod elhinni, Johannesburgba.
- Minek mész te (hajdanvolt filozófus, egyetemi KISZ-titkár, stb.) Johannesburgba.
- Gyémántért. A kurva oroszok nem szállítanak. Ott szerezhetek.
Nem kérdeztem, hogy minek neki a gyémánt, kinek szerzi, minek szerzi. Csak elgondolkoztam. A vitát, ha kínos is, folytatni kellene.

NAL

ÓRABÉRES CSALÁDTAGOK

Kockaházak, betonkapitárok, négyemeletesek, tízemeletesek, s az ablakok mögött leskelődő, valakit váró idős emberek. Nincsen a házak előtt se kispad, se lugasnak kialakítható hely, ahol leülhetnének a ráérők, hogy együtt legyenek, hogy szót váltsanak, hogy megkérdezzék a másikat: hát a közös ismerősökkel mi van, miért nem látták napok óta? Minden négyzetcentiméteren beton, a házak közé beszorított apró játszótereken betontalajba ágyazott vasmászókák, hinták és csúszdák. A III. kerület egyik lakótelepe ez, a hetvenes évek elejének "javából", amikor még volt pénz a dózerpolitikára, hogy eltüntessék a régi és megszokott apró házakat, s betonba költöztessék a tiltakozó, aztán egyre fásultabb öregeket. Tulajdonképpen ekkortól számíthatjuk azt, hogy a hatvanon fölüiekkel "másodrendű állampolgárként" foglalkozik a hivatal, s azt, hogy "bele kell férniük" a lakásépítési és szociálpolitikai programokba akkor is, ha nem akarják, ha kézzel-lábbal tiltakoznak az évtizedek óta megszokott otthonukból való kiköltöztetés miatt. (Nagyapám mondaná cinikusan: - erős várnak a mi szociálpolitikán...) Addig gondolkodtam ezen, amit nem olyan régen így megtört öregektől hallottam, - amíg a III. kerület, területi gondozóintézetét kerestem. Azt mondták a minap, hogy erős vára ez a kerületben lakó időseknek, de oda-

igyekezve mégis arra számítottam, hogy a gondozókból is kibukik a panasz: az ápolásra és gondozásra szoruló öregek többsége elutasítván, vagy évtizedek keservének örökös elégedetlenségével viseli el az intézményi segítőket.

- Akad ugyan egy-két idős ember, aki örökké elégedetlen, semmi sem úgy jó neki, ahogy segíteni tudunk - mondta Téli Józsefné, a gondozó vezetője, - ám a gondozottak többsége alig várja a gondozót, hogy beszélhessen végre valakivel, hiszen az ápolásra és ellátásra szorultak többsége kis sem mozdulhat otthonról. Sok helyen már „családtagként” fogadják a gondozókat, akik amikor csak idejük engedi, beszélgetnek pártfogoltjaikkal. Pedig órabérért teszik a dolgukat, s tudják: az idős emberek pénztárcája bánja azt a rendelkezést, hogy egy bizonyos nyugdíjösszeg fölött a rászorultaknak fizetniük kell a gondoskodásért. Van, aki hat forintot fizet óránként, van, aki hatvanat, a nyugdíjtitól függően. Így első hallásra cinikusnak tűnik az „órabéres beszélgetés” rendelkezése, de valójában szomorú és értelmetlen. Szomorú, mert a külvilágtól elzárt embereknek többet számít a társalgás, mint mondjuk az, hogy hetente háromszor porszívózzanak a lakásában; s értelmetlen, mert olyan nyugdíjsávtól kezdődik a gondozási díj fizetése, hogy legtöbbjük a legalacsonyabb órabért se tudná kifizetni, mert éppen ők azok, akik nagy-

részt gyógyszerre költik a pénzüket. Ilyenkor a tanács fizeti helyettük a díjat, s jön a többi segély, ami tovább típorja az emberi tartást. S a kör bezárul: a tanács a gondozási központ finanszírozója is.

A vezetőnő szerint a III. kerületieknek azonban nincsen sok okuk a panaszra, a tanács tisztességgel ellátja őket. A főállású gondozónok mellett kétszázal is több tiszteletdíjast foglalkoztathatnak, akik között a kisgyermekes anyukáktól az egészségügyből átmenekült gondozónokig mindenki megtalálható. Egy műszakban dolgozhatnak, többet törődhetnek a családjukkal, - s így kevesebb a panasz. Többet törődhetnek a családjukkal, - s így kevesebb a panasz. Többet törődhetnek a családjukkal, - s így kevesebb a panasz. Többet törődhetnek a családjukkal, - s így kevesebb a panasz.

Ottjártamkor éppen a karácsonyi ajándécsomagokkal készültek meglepni az idős embereket. Először az idén tudtak félretenni valamennyi pénzt, hogy erre is jusson.

Kértem, hogy elmehessenek látogatni az egyik gondozónővel, mert kíváncsi voltam: büszkeségből visszautasítják-e az ajándékot?

Ilona néni elírta magát, amikor kibontotta a csomagot, amiben ágyneműgarnitúrát, lepedőt, törölközőt, konyharuhákat talált. S azt mondta: halál ad a jóistennek, hogy van, aki törődik vele, amióta lakáshoz kötötte a betegsége.

Üzenem: nemcsak a III. kerületben vannak elesett emberek.

Juranics Kiss Sándor

A kitiltott (?)

Lapunk 10. számában jelent meg Molnár László levele. Akkor megígértük, hogy utánajárunk az ügynek, s tisztázzuk, hogy valóban állampolgári jogaiban sértették-e meg a levélíró.

Részlet Molnár László leveléből:
„14 évesen katonai honvéd-kollégiumba jelentkeztem. Az iskolában igyekeztem megfelelni a követelményeknek, magatartásommal kisebb problémák voltak, de a házirendnek nem vétettem. Az iskolában KISZ-titkár voltam, s e feladataim teljesítése közben jöttem rá, hogy alkalmatlan vagyok a tisztá pályára. Elhatároztam, hogy kilépek a kollégiumból. Az iskolát nem szándékoztam abbahagyni, de az iskola igazgatója egyértelműen elutasító választ adott. Átíratkoztam a Gáspár András Ipari Szakmunkásképző és Szakközépiskolába, ahová a volt kollégiumi igazgatóm nem valós tájékoztatót adott rólam, valamint kitiltott a kollégiumból...”

Háló János őrnagy, a Honvéd Kollégium igazgatóhelyettese:
Molnár László, volt növendékünk állítása, miszerint kitiltottuk volna a kollégiumból, nem igaz. Ennek kapcsán beszélnünk kell az előzményekről is. La-

ci kiváló mozgalmi ember, katonai pályára alkalmas, jóeszü, de tanárai szerint kezelhetetlen gyerek. Nagyon sok kérdésben önállóan döntött, sokszor önkényesen is. Ha valami nem az ő elképzelései alapján történt, akkor agresszív, támadó lett, s az iskola elhagyásával fenyegetőzött.

- Gondolom, a felvételi előtt nemcsak orvos vizsgán esnek át a felvételizők, hanem pszichológus is megvizsgálja őket. Ez akkor nem derült ki?

- Pszichológiai vizsgálat természetesen van, de abban nem vagyok biztos, hogy az ő csoportjuk is átesett ezen.

Laci nemesak az Önök lapjának küldte el ezt a levelet, hanem a Honvédelmi Minisztériumnak is és a Szegedi Pofon című lapnak. Biztos vagyok benne, hogy a levelet nem egyedül írta, hanem egy külsős, volt KISZ-vezető tanár felbujtására, aki természetesen - miután komoly lett az ügy - eltűnt, magára hagyta a fiút. A levélben egyébként nagyon sok mindent valótlanul állított. Vegyük sorra: dr. Korányi Mátyás, iskolánk igazgatója nem adott valótlan tájékoztatást Laciról, az új iskola igazgatójának. A Gáspár

András iskola igazgatója keresett fel minket, hogy ebből az iskolából sokan átjelentkezzenek hozzájuk. Mi erről semmit nem tudtunk. Kiderült, hogy Laci 5-6 osztálytársát megpróbálta átcsábítani az új iskolába. Természetesen a szülők ebbe nem egyeztek bele, hiszen szerződésbontás esetén vissza kell téríteni a tandíjat.

- Ez Laci számára mit jelent?

- Körülbelül 48-50 ezer forint visszafizetését 24-30 hónap alatt. Visszatérve a másik valótlan állításra. A fiú szilencium ideje alatt kereste fel osztálytársait, illetve hívta őket telefonon. Kizárólag az ő érdekükben, hogy nyugodtan tanulhassanak - rendeltük el, hogy szilencium ideje alatt nem zavarhatja osztálytársait, de ez a külsős látogatókra is vonatkozik.

- És a papír a portán, ldézem: "Molnár László volt növendékkel telefonon beszélni, valamint ide belépnie szigorúan tilos!" valóban ott volt?

- Leadtuk a portára, hogy szilencium alatt nem zavarhatja a többeket, a papírt önkényesen a portás ragasztotta ki, ami azóta már le is került onnan.

Még egyszer hangsúlyoznám: nem tiltottuk ki, annyiban korlátoztuk, amenny-

nyiben egy ilyen szigorú katonai kollégium korlátozhatja a külsősök belépését.

Itt a vége, fuss el vele - mondhatnám, de még a pont előtt eszembe jutott néhány kérdés. Ha valaki önkényes, kezelhetetlen, akkor biztos, hogy alkalmas a katonai pályára? Vagy épp ezért alkalmas? Egy portás önhatalmulag kiragasztott cetlijé miatt kell úgy érezni egyreknek, hogy megalázzák?

S egyáltalán: most jó lenni katonának? - eszbé -

Szállás, orvosi ellátás

Aki elvesztette állandó lakhelyét, vagy sose volt neki már (legalábbis a fővárosban) bármely körzeti orvosi rendelőben jelentkezhet vizsgálatra, ellátásért. Új menedékhelyek is nyílnak. (Itt állítólag kajálni is lehet.) Címek: VIII., Vajdahunyad u. 3., illetve napokon belül a X. kerület, Bánya u. 31.

PROFI LAKÁSFOGLALÓK

SPEKULÁCIÓ HELYETT LAKÁST ADJATOK!

Jürgen Schmidt egyike azoknak a szimpatizánsoknak, akik nyolcvanhét öszén átmeneti győzelemre segítettek Hamburg St. Pauli negyedének lakásfoglalóit. Ő ráadásul szemtanúja is volt az eseményeknek, hiszen St. Pauliban a Budapesti utcában van lakása; nem messze a Hafenstrassétól, aminek háza a lakásfoglalók immár nyolc éve mondják a magukénak, s küzdenek az ottmaradásért. Jürgen jelenleg hazánkban tanul, hungarológusnak készül. Így budapesti lakásában kérdezhettem St. Pauliról, amire két éve úgy figyel a nyugatnémet hatalom, mintha két szembenálló állam várná, mikor robban ki újabb háború.

- Mikor és miért kezdődtek ezek a lakásfoglalások?

- 1981-982-ben, amikor a fiatalok egy csoportjának elege lett abból, hogy lakásnegyedek állnak üresen csak azért, mert akik kiköltöztek belőle, azoknak nem éri meg lebontani. NSZK-ban az utóbbi években drágább a föld, mint a lakás, mert a dinamikus fejlődéshez szükség van a területre; s mindegy az, hogy szépek, használhatóak azok a régi házak, amelyeket lebontanak. S azért nálunk sem olyan rózsás a fiatalok lakáshelyzete: a mun-

kanélküliek nem tudják megfizetni a lakást. Ezt únták meg, akik elfoglalták a hafenstrassel lakásokat. Először nem indult semmiféle mozgalomnak a dolog, hiszen csak lakni akartak, s ezt 1983-ig nem is vette észre senki, a hivatalos szervek sem foglalkoztak vele. Kikötővárosrész volt és prostituáltnegyed, s csak arra várt a hamburgi városvezetés, hogy előbb-utóbb összeomlanak a házak, s utána kezdenek valamit a területtel. 1983-ban azonban elkezdtek kiostázni a lakásbérletről szóló szerződéseket, s ebben csak az volt a furcsa, hogy egyikük kapott, másikuk nem. Aztán amikor ezért szóltak az ott élők, a szenátus kijelentette: jó, akkor - huszonnégy órán belül megoldják a kérdést, s kivézenyelték rendőrséget... S ekkor már arra is hivatkoztak, hogy mivel a tenger mellett van, turistanegyedet szeretnének csinálni a környékből. A kilakoltatásból azonban nem lett semmi, mert addigra már máshol is voltak lakásfoglalók. A berlini szenátus például kijelentette: nemcsak alternatív mozgalmak tagjai - a Vörös Hadsereg Frakció, a feketeuhások, s más anarchista társaságok - laknak ezekben a negyedekben, hanem "rendes"

fiatalok is, - s ők legalább rendbehozzák a házakat, aztán majd újra tárgyalnak.

- Mi történt 1987 novemberében, hogy egyik pillanatról a másikra fölforrósodott a hangulat?

- Elterjedt a híre, hogy a hamburgi szenátus mégis úgy döntött, hogy kilakoltatás lesz. Megkezdődött a rendőrségi felvonulás, erre az ottaniak nekiálltak barikádokat emelni, - kiegészítve kocsikkal, teherhajókoténerékből, meg utcakövekből. Vasajtók voltak a barikádokon, s annyira stabilak voltak, hogy senki nem tudott bemenni. A háztetőre kihúzták a szögesdrótokat, hogy helikopter se tudjon leszállni. Na erre a hatalom odavezényelt hatezer rendőrt és határőrt, az egész országból, - vízágyúkkal, hóekés kocsikkal, teljes készütségekben. A belül levők pedig fölkészültek egy igazi háborúra az állam ellen, mert a dolog nagyon úgy nézett ki, hogy még vérfürdő is lehet belőle.

- Tárgyalások?

- Közben azok is elkezdődtek, de nem a kintiek és a bentiek között, hanem csak kint. Az egyik nagy cigarettagyár örököse például meg akarta venni az összes házat, hogy ottmaradhassanak a foglalók, de a szenátus úgy döntött: nem adja. Egy csomó politikai szerveződés állt a lázadók mellé, szakszervezetek, egyetemek mozgalmal, még a német kommunista párt is, pedig az sosem rokonszenvezett a radikális mozgalmakkal.

- És addig bent mi történt?

- Szabályos szervezkedés folyt arra az esetre, ha mégis támad a hatalom. Fölállítottak például egy helyi rádióállomást, ahonnan állandóan tudósítottak a kinti mozgásokról: jelezve a szimpatizánsoknak, hogy mikor kell odavonulnunk. S az egyetemeken is megindult a szervezkedés, többen kisebb forradalomnak tekintették, s különféle stratégiák születtek az esti vitákban, hogy kinek mi a dolga támadás esetén. Arra számítottunk, hogy ha sok szimpatizáns vonul oda, akkor nem mernek erőszakot alkalmazni. November közepéig tartott ez a rendkívüli állapot, akkor a rendőrség még egy utolsó akciókat tervezett, de ez sem jött össze: több, mint tizenötezeren mentünk oda a fölvonulási területekre. Megmozdulni se mertek, mert abból tényleg vérfürdő lehetett volna.

- Ezután?

- Kijött a hamburgi főpolgármester, Dohnani, s azt mondta: most magánemberként szól. Szerződést ajánlott arra az esetre, ha semmi nem történik, s elárulta azt is: ez a politikusi karrierjébe kerülhet, de most nem törődik azzal... Kérte, bontsák le a barikádokat, ők hazavezényelik a rendőroket, s aztán leülhetnek tárgyalni, hogy a fiatalok följújthatják a házakat, amit a hat év bevonulással során sikerült szétverniük a rendőröknek... Óriási sikere volt, s ezután valóban megkötötték a szerződést a bentlakókkal.

- Gondolom, ekkor már nem volt annyira engedékeny...

- Nem. Kemény feltételeket szabtak. Kikötötték például azt, hogy csak addig tartható fent ez az állapot, amíg a Hafenstrasse lakói közül bárki is jogellenes cselekményt követ el. Utána nem engedélyezik tovább a már kialakult közösség ott lakását, hanem fölbontják a szerződést... Azóta bent mindenki figyel a másikra, szinte már mániákusan; kint meg arra figyelnek árgus szemekkel, hogy mikor történik már valami...

- Mit gondolsz, miért érte meg ezt a forradalmat csinálni az ottaniaknak, s ilyen feltételekkel miért ragaszkodnak még most is foggal-körömmel a Hafenstrasséhoz?

- Ez már régen nem csak lakásfoglalási akció, hanem egy csirájában levő politikai mozgalom. Az alternatív életforma megvalósításának lehetőségeit is keresik, hasonlóan a hatvanas évek végének utópista kommunáihoz. Azt vallják: Hafenstrasse nem privát paradicsom, hanem csak meg kell várni, amíg nem lesz állam, megszűnik a "kinti" társadalmak ilyesfajta berendezkedése is. S központja a harmadik világgért szavukat hallató pacifistáknak, az elégedetleneknek, akiket ott a baloldali mozgalmak tömörítene. Helye van az antikapitalista gondolkodásnak, annak, hogy lázadni kell az intézményesített területspekulációk ellen, ahol már egy darab földet kiharcoltak maguknak. De mindent újra egyre nehezebben tűri a hatalom: legutóbb úgy hallottam, hogy megint kilakoltatásra készülnek...

KEDVES JÉZUSKA!

Bő húsz éve már, hogy utoljára írtam neked. Akkor is valahogy ilyentájt, karácsony előtt. Ha nem tévedek, valami nagy dolgot kértem tőled, talán éppen egy Moszkvics márkájú pedálos kisautót. Nem kaptam meg. Akkor nagyon berágtam rád. Csak akkor bocsátottam meg, amikor már tudtam, hogy az ajándék - a fa alá - sose a te kegyelmedből, hanem mindig szüleim munkaerejének az árából került. Erről jut eszembe, tudod te azt, hogy nálunk egyre olcsóbbak a szülők? (A pedálos kisautó még tartja magát.)

Tulajdonképpen ez az, amiért annyi év szünet után újra írok neked. Mert rajtunk már csak az isten segíthet. Tudom persze, hogy ilyentájt fontosabb dolgod is van. Már helyezkedsz. Épp készülsz megszületni. Na ez az amiért nem biztos, hogy irigyellek. Nyilván izgalmas minden évben újrakezdeni, de én biztos depressziós lennék, ha olyan kicsin kellene nekivágnom egy ennyire nem otthonos világnak. Látod, még így jól kinőve magam se tudok jobbat, mint írni, egy hitem szerint sosem volt magzatnak. Pedig azt is tudom, hogy anyádekra se nagyon számíthatok, Mária jászol után rohangál, József lakást keres. Nagy gond mostanság egy gyerek.

Mondd Jézus, átgondoltad te ezt egyáltalán? Ezt az egész születést. Van fogalmad arról, hogy mit szabadítasz apádra-anyádra? Te megszoktad a jót, az aranyat hat fazékkal, a tömjént egész vasfazékkal... De mit gondolsz, mire telik ma egy ácsnak meg egy háztartásbelinek? Miből öltöztetnek majd? Miből tanítatnak? Eszedbe jutott már, hogy mit érezhetnek, ha majd látják, hogy kioktatod a tudós papokat? Ha észreveszik benned a jobb sorsa érdemes tehetséget, de tudják, bármennyit is dolgoznak, te akkor is a gyalupad mellett, vagy rosszabb esetben futóbolond utcai próféta-

ként végzed. Egyáltalán mire számíthatasz?

Előre mondom, pedálos autóra ne is gondold! Ezek nem azok az idők... Van fogalmad róla, hány gyereknek nem lesz idén karácsonyfája se? Nem lesz ajándék, nem lesz ünnepi trakta... S most ne a földönfutókra gondold. A szegénység már beszökött a tisztos otthonokba is. Sok helyen lesz kín a születésed ünnepe. Tudod, túl fényes a betlehem csillag. Világot gyújt a letompított agyakban. Kegyetlenül jól megvilágítja mindazt, amit évközben még el tudsz hessegetni. Azon az estén minden arról szól - hogy ha máskor nem is, de most - érezned kéne a családot, a szeretetet, az erőt magadban, hogy legalább a kölykeidnek védelmet tudsz nyújtani..., szóval akkor nem mindig megy a színjáték. Van, aki kiborul. A nincstől, a görctől, a dühtől, a tehetetlenségtől. Hiába is olvasnál újságot sokadik ipari forradalomról, elkerülhetetlen szerkezetváltásról, hiába írják meg, hogy te többé-kevésbé véttlen áldozat vagy, hiába - mert a te gyerekek ül a karácsonyfa helyén, a te családotat örölte föl a beszorítottság, s egyáltalán: a te alkalmatlanságodról szól az egész.

Miért gondold éppen te, hogy érdemes? Hogy majd 33 év múlva eljuss a keresztifáig? Mi a fenétől vagy olyan magabiztos, hogy oda fogsz találni? Tudod, ez nem Jeruzsálem. Itt az istenek is hihetetlen sebességgel váltják egymást. Itt az áldozat, mire végigé, lehet, hogy már büntetendőnek számít. Hidd el, csak kapkodnád a fejedet! Naponta kátyuzzák fel az utakat, szabnak új nyomvonalat, s rendre mögötted tesszik ki a zsákutca táblát. Tudom persze, hogy ez nem rettent, mert ott a küldetésed. (Bár ami azt illeti, küldetés tudattal éppenséggel el vagyunk látva.) De ne gondold, hogy 33 évre csinálhatsz magadnak életprogramot. Lehet, hogy onnan fönt-

ről végigvihetőnek tűnik, hogy onnan látszik valami rendszer az egészben, de itt lenn csak a túlélés van. A nem túl nagy tervek, s nem túl nagy kockázatok.

Legyél szerényebb! Érd be azzal, hogy nem leszel már kölyökként narkós, piás, csavargó, prostituált. Próbáld megőrizni az agyadat, egyszer talán letisztulnak a dolgok és szükség lesz rá. Az iskolában ne bízz nagyon, ragaszkodj apád gyalupadjához, a szülői házhoz, mert, hogy lesz valaha sajátod, azt senki nem ígéri. Kenyérszaporítással, meg halottfeltámasztással ne is igen próbáld: választási kortesnek néznek majd, s kivernek a falvakból. Minden okuk meglesz rá.

Azt meg verd ki a fejedből, hogy 33 évesen megfeszítetted magad! Ha megteszed, ki fogja Máriát öregkorára eltartani?

Lásd be, hogy nincs sok esélyed! Egyáltalán muszáj neked nagyon szorgalmazni azt a megszületést? Figyelj inkább rám! Segíts nekünk! Neked mégiscsak van valami befolyásod az öregre. Ne járj ki nekünk tízmillió pedálos autót, ne szaporíts nekünk halat, s ne szabadíts ránk jólétet. Ahogy eddig csináltuk, úgyis elcsesszük. Csak egy kis hályogot adj! Valamit, hogy egy percre ne lássuk ezt a kuplerájt! Csak annyi időt, amíg el tudjuk képzelni, hogy van esélyünk, amíg szertefoszlik a tehetetlenség érzése. Csak annyi hályogot, hogy ne remegjen a kezünk, amikor szenteste a csupasz szobában megsimogatjuk a kölykünket, hogy nyugodtan tudjunk szeretőnk szemébe nézni, ha gyereket akarunk tőle, hogy szembenállva nyújtani tudjuk az időt, míg ütésre lendül a kezünk. Hogy egyszerre egy kicsit, de mindannyian ne féljünk. S akkor talán folytatni tudjuk. S úgy már neked is buli megszületni. Én pedig megígérem neked, ha eljön az idő, Barrabást fogok kiáltani. Csak azért, hogy meglegyen az úr akarata.

ka jó

J. Kiss Sándor

HA MI LENNÉNK HATALMON...

Előző öt számunkban eddig mindössze tizenhárom pártot illetve politikai szervezetet sikerült megkérdezni, hogy mit tennének a fiatalok érdekében, amennyiben hatalomra kerülnének. Állítólag összesen negyvenhét párt illetve pártiszervező szervezet, s megszámlálhatatlan mozgalom alakult már, de utolsó alkalommal mégis jelezni kellett: címlistánk meglehetősen hiányos, ugyanis a pártokat senki sem tartja nyilván... Érdeklődtem többek között a Belügyminisztérium választási irodájában, a kormány illetékeseinél, a bíróságon, - senki nem tudja, hogy ma hányan törnek hatalomra... Anélkül, hogy megkérdezném a hatalmon lévő politikusok képességét, illetve azt, hogy mennyire figyelnek a közélet nevű közös játszmában ellenfeleikre, - egy, a politikában használatos Voltaire-i mondásra emlékeztetném őket: ha nem is fogadom el a véleményét, de harcolok azért, hogy elmondhassa. Ehhez

persze tudni kell azt, hogy ki mondja, miért mondja, kiket és mit képvisel. Azért, hogy ha bármiben megszólal vagy cselekszik, aminek köze van a tevékenységemhez, akkor legalább válaszolni tudjak rá. Az a bizonyos bűnös sztálinista korszak legalább arra figyel, hogy kire kell figyelnie...

A jövő héttől remélhetően folytatni tudjuk a sorozatot, amennyiben időközben sikerül megszólaltatnom a szervezetek képviselőit. Ha nem jön össze, akkor legfőképpen elkönyveljük, hogy az ígért is egyre kevesebb a mostani demokratikusnak nevezett társadalmi összjátékban. Ahol a nép azt sem tudhatja, hogy kik ülnek a tárgyalóasztalnál a „nép nevében”...

(folytatjuk?...)

J.Kiss S.

Tanácsok eddig még nem jelentkeztek ajánlataikkal az 1000 lelkesnél kisebb települések elhagyott házaival. Néhány olvasónk küldött címet. Íme:

Szentiván, Kölesey út 28. 800 négyszögöl gazdálkodásra alkalmas, azonnal beköltözhető, de felújításra szoruló ház. Irányár: 200.000,- Ft. Érdeklődni: id. Berenyey Károly, Dombóvár, Zrínyi út 1. 7200

Somogy megyében: Edde Fő út 60. sz. lakható, de felújításra szoruló ingatlan, 220 négyszögöl telekkel, gyümölcsös, szántó, gazdasági épületek tartoznak hozzá. A faluban vezeték víz nincs. Irányár: 260-280.000,- Ft. Érdeklődni: Bodnár Lászlóné, Kaposvár, Pf.:63. 7401

Szoba, konyha, kamra, terasz és 300 négyszögöl telek, szép helyen, közelben arborétum, horgásztanya. Irányár: 50.000,- Ft. Érdeklődni: Gecsegné Halus Mária, Vaspör, Vörösmarty u. 8. 8998.

Eladó tornácok parasztház, 700 négyszögöl telekkel, Miskolc közeli kisfaluban. (Moraj, Kossuth út 71.) Kút, pince, gazdasági épületek az udvarban. Kb. 800 méterre 200 négyszögölös szőlő. Gazdálkodásra alkalmas. Irányár: 180.000,- Ft. Érdeklődni: Póczos István, Aszaló, Honvéd út 9., 3841.

ÜDVÖZLÖJÜK AZ ELSŐ PUNK KONGRESSZUST!



EGY VILÁGKIÁLLÍTÁS KÉPEI

Bécs és Budapest megkapta az 1995. évi világkiállítás megrendezésének jogát.

1989. december 14.

Promenáda, magyarul séta. Örömeink - szélesen áradó pentaton hangsorban - szétárad szeretett fővárosunk lehetőségek kiállításai területén és gyors felvirágzásra serkentő az infrastruktúrát. Az építészeti pályázatán Dél-Buda nyerte el a jogot. Lesz metró, telefon, autópálya bekötő autópálya, víz és villany. Aquincum, Római part, Margitsziget, Kőbánya kiesett.

I. **Gnóm**, a kis gonosz alak bukda-csolása még elbukása előtt. Azoknak a pesti polgároknak a modellje, akik napjainkban aggódva néznek jövőbe, hisz éppen egy napon a nevezetes hírrel, jelenti be a kormány, hogy a lakbéremelésről és a kamatozó emelésről nem tud elállni. Számíthat az ország még arra, hogy csökken a reálbér és a fogyasztás. Szánalmas tételvége.

Séta, a téma variációja átvezetőhangulatú a következő rendkívül karakterisztikus képhez, mintha sejtelné akarná az IKV és a tanácskarbantartó vállalatok elmúlt negyven évi csődjét.

II. **Az ódon kastély** szűk bejáratával, felfedező útra invitálja az arra vállalkozó polgárokat, látszólag minden békés és nyugodt, csak lassan válik egyre egyre fojtogatóbbá a lakáshiány. Bár kastély van elegendő, romosan, felújításra szorulóan, de könnyen elvarázsolja az idegent, és ez a lényeg. A végtelen szomorúság nyommasztó helyzetünk felett, így változik át édeskés, divatos nosztalgivá. És máris eladható.

Séta, a kezdeti bizalom és öröm fanfárijain szóialnak meg, de egy rövid lélegzetvétel elegendő, hogy a józan ész lehalkítsa a diadalittas hangokat, kis tétovázás után témaváltás.

III. **A Tuillériák kertje** nem idegen terület a magyarnak. Ismerős fogalmakat pendít szívünk húrjain a zene. Kert-Magyarország. Pattanó rügyek, gyümölcsösök virágba borulása. Szé-

lescsipőjű kofaasszonyok kosaralkal, de már hol vannak, csak árnyékaik önmaguknak a zöldeges maffiák szövevényes dzsungelében. Valaha - a paprika, paradicsom, nagyhatalomban-ban - a lecsó mindennapi betevőnek számított, ma már csak a kivételezettek asztalára kerül. Borongós kivonulás a kertből. **Séta**, már inkább előre vetíti a vonzóadás kinkeserves képeit. Allg válik el a következő képtől, szinte egybeforr a közlekedés iszonyatával, a tömeg lassan már csak emberi és állati erővel mozgatott járműveken közelíti meg a munka- és hálóhelyeket.

IV. **Bydlo**, magyarul ökrösfogat. A lassú, megfontoltnak tűnő haladás jelképe. Valójában nem tud, nem képes gyorsabb lramra, és eközben annyira gondolkodik, mint inkább nyálát csorgatja, jobbra-balra tekergette vastag nyakát, hátát farkával csapkodva túri, hogy újabb és újabb terheket rakjanak rá. Addig küzd, míg térdre nem bukik és ki nem leheli páróját. A lassú ritmusú tétel a munkásgyászindulót idézi.

Séta, immáron kissé felszabadultan, hisz mi jöhét még rosszabb, mint a felelősen megválasztott parlament és a kormány, valamint az ellenzéki ke-rekasztal lovagjal. Együtt sincsenek annyian, mint a többség, akinek a nevében küzdenek egymással a népért, aki közben elfelejtett szaporodni. Mind több a magzat elleni büntett, a megelőzős kormányzintén történik. Lakáshiány, munkanélküliség, magas árak, alacsony bérek, adóterhek, többet érnek mindenfajta övszernél.

V. **Kiscsibék tánca** a tojáshéjban. Csak a legldösebbek emlékeztethetnek a tojáskút belülről feltörő kis sárga pihés jóságotokra, mert manapság egy gyereknek a csirke mélyhűtőben szaporodik, de legalább is bontott formában, meztelenül és eleve halottan születik és mikor azt mondjuk neki, hogy halízú, csodálkozik, hát

milyen íze legyen, ha nem hal? A halnak meg pakura, illetve attól függ, ott éppen milyen nagyüzem van a folyóparton. Ez akár vidám tétel is lehetne, de nem az. Gondoljunk arra a pár millió meg nem született honfitársunkra, akik nem vehetnek részt, a millennium óta legnagyobb tűnő istenkísértésben. Talán mégis ők a szerencsésebbek? A kérdés történelmietlen, hallom a felszólalókat, de ez már újabb promenád, azaz.

Séta, a felnövekvő nemzedék vitakészségének megújulásáért, hisz a demokrácia megkívánja a retorika minimális ismeretét, a taktika és stratégia tudományának elsajátítását. Tanulságul ágál a következő tétel.

VI. **Sámuel Goldenberg és Smüle** két zsidó veszekedése, amiben nemzetiségi és vallási hovatartozásuknál sokkal fontosabb a két különböző karakter megnyilatkozása abban a kérdésben, hogy legyen-e világkiállítás Pesten és Budán. A dolyfős Goldenberg ereje és hatalma tudatában nagyvonalúan teszi helyre a kis riadt Smület, aki pedig nem sajnálja energiáját, fűgőn pergeti nyelvét, újabb és újabb erőt, lendületet merítve az operettes futamokból, de ez sem elég. Teljesen összetörik, mikor meghallja Goldenberg végső érvét, a döntés már mielőtt a vitát megkezdték, megszületett. Lesz világkiállítás Pesten.

VII. **A Limoges-i piac** nem összetévesztendő semmilyen más piaccal. A virágok piacán más a helyzet, mint a marhákén vagy akár a bolhapiacén. Nehéz erről nekünk beszélni, mert akik oly sokáig nem vettünk tudomást a piacról, azok csak immel-ámmal botorkálunk a nemzetközi standok között. Hangunkat pedig igencsak össze lehet tévesztelni egy mutáló kamaszgazdaság kapkodó kórusával.

VIII. **Katakombák** - halottakkal a halottak nyelvén. Ez igen igen sokat gyakorolt tétel ebben az évben. Sőt

halottalval nemzet annyit még nem törődött, mint a magyar. Ha kell kiás-suk, ha kell újra temetjük, ha kell vitetjük-hozatjuk semmi nem számít, ha halottjainkról van szó. Bár ennyit törődni az élőinkkel is. Borús, sötét gyász lengi körül a világkiállításnak ezt a képet. Nyelvlecke kell majd szervezni, hogy valóban értsük halottaink szavát. Ez lesz valószínűleg az egész művelt világ legelső ilyen nyelviskolája és talán az utolsó is. Néha aztán majd az élők is tudnak beszélni az élőkkel és az lesz majd az igaz.

IX. **Baba Jaga kunyhója** a boszorkányszombat rendezvényeinek középpontjában áll. Szegedi szakértőket kérnek majd fel, akik közösen a Blahásokkal önkényesen elfoglalják a kunyhót, vad tancukat a munkásörtség egyesített fuvós zenekara kíséri, természetesen fegyverek a ruhatárban, hangszerek pedig a műsor után a közös hangszertárban helyezendők el. Ezek után már csak a hangszerek kölcsönözhető az Országos Sporthivatal támogatásával. A fegyverektől búcsú. Kavarog a nép-Ruháját keresi mindenki. Aztán lezúdul a tömeg. Irány.

X. **A kievi nagykapu**, amit természetesen maketten és a lágymányosi mocsár helyén építenek fel, hogy a kiállítás bezárásakor ne kelljen a lebontásával vesződni. Majd elnyeri az első díjat, aki elsőnek kúszik át alatta, teljes polgári és vegyvédelmi felszerelésben. Nagy diadalmas felegyenesedés következik, mikor a másik oldalon feláll az a magyar, aki még nem ismerünk személyesen, de már ugyanúgy büszké vagyunk rá, mint azokra, akik együtt fogjuk végig csinálni az elkövetkezendő öt évet, és unokáink - ha lesz szemük - is látni fogják, mit műveltünk szinte a semmiből...

Felütés. Vége.

T. Szabó Ervin

Úgy hírlik..

A HÉT

Naphosszat dől a reklám a rádióból, a televízióból, úton-útfélen szemembe vernek a plakátok, s ölnyi betűk az újságokban: KARÁCSONYI VÁSÁR, - leárazás, soha vissza nem térő alkalom, új cuccok, csak itt és most... - Őrjítő, mondanám, ha nem tudnék hazamenekeülni a tömegáradatból, ami délutánonként ellepi a várost, mint a kolera; a ha nem folythatnám belé a szót a rádióba és a televízióba. Kolera ez az örület, a vásárlás, nemhiába hívják láznak; magával ragadja a minden divatörületért robotoló és rohanó, magát fogyasztói társadalomnak nevező tömeget. Ha fölülről nézem a várost, hömpölyög és hullámszik az embermassza, s befolyik az üzletek, a szupermarketek és a butikok ajtajain, hogy előzve, könyökölve, egymást taposva csapjon le újabb és őjabb zsákmányára. A Jugoszláv hűtőre, a tajvani videóra, a koreai magnóra és Cardin-divatdiktátor bundáira, ruhakölteményre, GivENCHI kölnire, Metaxa konyakra és a többi márkás divatcuccra, meg persze időnként a banánra is. Ami ehető, iható, föl húzható és ami az elkövetkező évek csöndes elhűlyüléséhez szükséges, az agyáramokat is telítő, a gondokodást kikapcsoló technikai „csodák”, - minden jöhet. Vevők vagyunk mindenre, amíg a pénztárcánk bírja, amíg a pénzkuporgatáshoz van kellő erőnk és idegeink bírják, amíg izzadni tudunk az év háromszáhatvanöt napjának majd minden órájában, hogy tartsuk az önmagunk diktálta örület tempóját.

Állok a Nyugati pályaudvar aluljárójában, a Skála Metró felé hömpölygő tömegben, mellettem egy magamkorú szakadt srác, támasztja az egyik butik üvegfalát, s megszólal: bűdös van. Nézek rá, először nem értem, mire mondja, de még egyszer elmondja ugyanazt, majd üvölténi kezd: BŪDÓS VAN, AZ ÚRISTENIT, IZZADTOK, DE MINDENKI ROHAN, MINDENKI KERESI ÉS VESZI, AMI KELL ÉS AMIT KAP, KARÁCSONYA LESZ, MERT LESZ HOL KARÁCSONYFÁT ÁLLÍTANIA, LESZ KINEK, NEKEM MEG MEGHALT AZ ANYÁM, ÉS AZ APÁM KIVERT AZ ÚJ KURVÁJA MIATT, HÁT MOST KINEK ADJAM A GINSBERG-KÖNYVET, AMIT APÁMNAK VETTEM?!...

Csak néhányan fordulnak a srác felé, amúgy senki sem figyel, a tömeg folyik tovább. A flú elhallgat, majd hátrafordul az üvegfalhoz, ahol egy plakát virít, s filctollal rárajzol egy ágas-bogas karácsonyfát, aminek lefelé lógnak az ágai. Éppen a "Döntson a népl" - föllirat alá.

(jur-is-)

Mindössze...

... két szobában húzhatják meg magukat egy-két éjszakára az otthonukból kidobott kisgyerekes anyák, vagy súlyos betegségben szenvedő gyerekek hozzátartozói a budapesti gyógykezelés alatt.

A két szoba a VIII. kerületi Növérslón, a

Könyves Kálmán krt. 84.

szám alatt található. A szobák előzetes bejelentkezés alapján vehetők igénybe. A 114-38-57

számon Kollátor Árpádnét, Marikát kell keresni.

Bármilyen nációjú menekültet 400 főig a Csillebérci úttörő tábor fogad. Mindkét helyet a Magyar Vöröskereszt Egységvédelmi és Szociális Osztálya tartja fenn.

mint egy ponyvaregény meg egy irodalmi mű között.

♀ Diákoknak féláron, hetven éven felülieknek ingyen?

♀ Ne legyen! De...egészségügyi szempontból legyen!

♂ Meg egyébként is. Társadalmi szükségesség. Lotyók így is, úgy is lesznek, legalább legyenek egy helyen.

♀ Igen. Legyenek. De akkor legyenek nőknek való férfikuplerájok is! Miért csak a férfiakat szolgálják ki? A hatvanas években volt egy férfikupleráj, de az direkt kurvák részére, hogy egyszer ők is fizessenek, és végre őket is kinyalja valaki. Én biztos elmennék kipróbálni.

♀ Azért megnézném a kuplerájokat belülről.

♂ Jaj. Láttam valami kurvákról szóló filmet, de komolyan, undorkeltó hájas, vén nők voltak, pofájukon elnyomott csikkek nyomai, ragyásak váltak és rondák. Ha háyni kell, szarra hiába koncentrálok, az olyan barátságos, amint elképzelem, és ilyenkor eszembe jutnak ezek a dögök és sikerül háyni.

♂ Tényleg, hol lesz bordélyház?

♀ Rögtön a címet kérdezed, mi?

♀ Homokos kupleráj is kell.

♀ De a lényeg: ha lesz örömház, legyen nőknek való férfikupleráj is, érted, ez fontos!

♀ Jó, akkor nekem meg mondjátok meg a férfikupi címét!

♀ Na?? Hol van itt az egészséges társadalom?

♂ Hogy legyen vagy ne legyen? Nekem ökömindegy, úgysem járnék oda.

♂ Úgy legyen, ámen.

♀ Legyen bordélyház, legyen, legyen! Ha nem vesznek fel az egyetemre, legalább lesz munkám!

♂ Viccből se mondj ilyet!

♂ Te leszel az első vendég, mi?

♂ Á, úgyis felveszik az egyetemre!

♀ Van egy jó Heltai-vers a kurvákról.

♀ Kell? Elhozom! Szerintem jó. A régi nők. Az a címe. A régi nők. Négyszázhetven-negyedik oldal.

Salló Hajnalka

... Tatabányán ismét, de az is lehet, hogy a dolog folytonos - lesz kupleráj. Munkatársunk a téma nyomába eredt.

♀ Legyen-e kupleráj? Ezt miért kérdezed? Egyébként legyen. Intézményesíteni kell az egészet, az a kurváknak is jobb.

♂ Persze, de akkor nem putrikban, hanem jó kis helyeken. Klasszikus bordélyház kéne, olyan régi francia regényekbe való.

♀ Na igen, és a kurvák akarják-e? Hát persze! Ja! Naná!

♀ A kurvákat is meg kéne kérdezni. Van-e olyan kurva, aki vállalja, hogy intézményesített, hivatásos prostituált? Ha összejön egy kupira való lány, lehet szó róla. Igény lenne rá, az biztos.

♂ Már az ősidőkben, ha volt két férfi és egy nő, ott már gyanús volt, hogy a nő nem csak az egyik férfié volt.

♀ Megalázó. En nem értek egyet veled, de szükség van rá.

♀ Nem, szerintem ne legyen. Csak így egyszerűen ne. Ellenkezik az erkölcsi fel fogással. Valahogy fel kéne számolni a prostitúciót.

♀ Hülyeség. Ezt képtelenség megcsinálni.

♀ Hogyhogya szükség van rá? Hogyhogya szükség van rá? Egészséges társadalomban nem lenne szükség rá. Olyan társadalomban, ahol gyerekkortól fogva egészséges szexualitásra nevelnek, mert egészséges embernek a közösülés csak akkor jelenthet teljes örömet, ha azzal csinálja, akit szeret.

♀ Aha. De van, aki nem egészséges?

♂ A kuplerájokba csak szerencsétlenek, kiéhezettek és pszichopaták járnak.

♀ Gátlásos fiatal diákoknak is előnyös. Hogy ne csinálják ki a zsenge kislányokat. Be kellene vezetni, hogy diákoknak féláron nyújtják a szolgáltatásokat.

♀ Persze, hogy rögtön megcsömörölnének az egészségtől, mi? Nem lenne túl jó. Sok energiába kerül, míg beszereznek egy állandó barátot, s aki nem tud vagy nem is próbált még barátot szerezni, erre pazarolja az energiáját? Színvonalbeli különbség van a kurvaörömök és egy szerelmes örömei között, mondjuk anyyi,



A 424 legközelebb 1990 január 2.-án jelenik meg!

SION teaház

A Déllsek bandavezére kiment a mikrofonhoz, átvette a csokimikulást és a könyvet. A bandatagok és még vagy 200-an, miközben helyére ment megtapsolták a születésnapot. Mikor eszünk már? - kérdezte Sajt és levette szegecsekkel kivert bőrjakóját. Előbb imádkozunk - mondta Vera. Az egyik cigánylány énekelni kezdett: "Jöjj hát te is mert Jézus hív, jöjj és elveszi vétkeidet." Most a Jerikót - mondták többen is. A gitáros és a színtelizátoros mindent beleadott, kezdett igazi koncerthangulat lenni. "Leomlanak szívem falai, mint a tied ó Jerikó" - énekeltek velük a refrént, és loboncukat rázva ütötték a ritmust a padon.

Ma Sámson és Delli történetét mondom el nektek - állt fel a dal végén Ági, a tiszteletes asszony.

- Ismerjük, a krapek, akinek a sörényében volt az ereje és mindenkit összevert - kiáltotta be valaki.

- Igen jól tudod, de hadd mondjam el, szóval volt egy krapek Sámsonnak hívták, a csaját Delliának... Csend lett, még a folyosón bagózók is bejöttek. A bandavezér halkán beszél, hogy ne zavarja a többieket.

- Hat hónapos koromban állami gondozásba adtak. Szüleim kivettek ugyan, hogy lakáshoz jussanak, de mikor megkapták, az utcára kerültem. Csavarogtam, kirakatokat törtem. Másfél évet sóztak rám. Bent megtanultam, nem szabad hagyni, hogy lepadlózzanak, ütöttem. Mikor kikerültem akkor is. Félttem, így én ütöttem elsőnek. Ha kellett, ha nem. Kezdtém örömem lenni a verésben, fizikailag éreztem magam rosszul, ha egy nap nem rúghattam bele valaki-be. Persze narkóztam is. Bevittek az elvonóba, bent tartottak egy hélig és megígértették velem, hogy többet nem szívo. Ki nem szarja le, másnap megint hozzátutottam. Ráálltam a telefonokra, összejött a banda is, de lekapcsoltak. Még a tárgyalás előtt az utcán odajött hozzám egy ember és

elhívott ide a Sion gyülekezetbe. Mondta, jöjtek el beszéljünk, meleg van, kapok kaját. Engem a zsiroskenyér nem nagyon vonzott, a telefonból akkoriban grillcsirkét ebédelttem, de azért eljöttem. Gondoltam, hogy kell lennie Istennek, mondtam is a srácoknak, de kiröhögtek. Elmentem templomba is, utáltam a nyavalygó vénasszonyokat, meg ki is zavartak. Mikor először eljöttem nagyon hatott rám a zene, az érthetően elmondott példabeszédek. Itt megtaláltam Istent. Akkor szakadt voltam, így idegenkedtem attól a vasalt inges flutól, aki leült mellém. Elmondta, hogy régebben ugyanúgy balhéztam mint én, de megundorodott magától. Most dolgozik és 13.000-et keres. Láttam, hogy őszintén beszélt. Engem is befogadott egy család a gyülekezetből, náluk laktam amíg munkát és albérletet nem találtam. Azóta kifizettem a kártérítést és valahogy megfedkeztem a drogról is. Hogy mi lett a bandával? Egy részük ott ül - mutat az egyik csoportra, akik Ági zárószavait hallgatják.

- Mert Sámsonnak pusztán a testi ereje volt nagy, ezért lehetett őt legyőzni, ha belül is olyan erős lett volna, nem ejtik rabul a filiszteusok.

- Látja teát isznak, nem alkoholt - mosolyog büszkén Sándor bácsi, aki református lelkész volt, amíg engedték őt a "gyerekekkel" foglalkozni. Most kisparos és miután a gyülekezet kintéte háza pincéjét, helyiségről helyiségre vándoroltak, hogy összejöhessenek.

Arról kérdeztem, hogy tudta leszoktatni azokat a srácokat, akiket semmilyen állami, társadalmi szervezet nem tudott "megszelídíteni".

- Nem gumibot kell nekik, hanem szeretet. Sokszor csak úgy az utcán kóborlókat hívtuk be, asztalhoz ültünk, beszélgettünk. Nem véletlenül hangsúlyoztam, asztalhoz ültünk. Van olyan gyerek, aki a börtönben látott ágyat először. Van itt olyan is, aki embert ölt, rabolt. Mi megtanítottuk őket hinni önmagukban, csak így szokhattak le az alkohorról, drogról is, hisz ezek csak pótszerek. Megmutattuk nekik magukat, tessék ilyen vagy, így élsz, de úgyis tudsz mint mi. Megtanítottuk őket szeretni, magukat, egymást és Jézust.

A Sion nevet is a 132. zsolttal szerint választottuk: mert Siont választotta ki az Úr, azt szerette meg magának lakhelyül... Eléséggel megáldom gazdagon, szegényeit jóltartom kenyérral." (132. zsolttal)

*

Minden szerdán a Fővárosi Művelődési Házban (Fehérvári út 44.) találkoznak. S a gyülekezet tagjai mindenkit szeretettel várnak. Valamint támogatókat keresnek, csekk-számlájuk száma: 222 10788.

Kaposvári Anikó

Ez az az oldal, amit átengedünk előfizetőinknek. Minden negyedik előfizetés tíz sor szöveget, illetve ennek megfelelő helyet ér. E közleményeket - legyenek magántermészetűek, vagy közérdekűek - cenzúra és változtatás nélkül teszszük közzé az érkezés sorrendjében. Csak a kifejezetten kereskedelmi reklámoktól, illetve a törvényt sértő (például személyiségi jogot sértő) közleményektől zárkózzunk el. Ha ilyenre sor kerül, a kihagyott szövegeket előfizetőink természetesen megtekinthetik a szerkesztőségben.



Ahol nincs, ott ne keress!

- Régebben volt a munkaközvetítő, ma van a Munkaközl Szolgáltató Iroda. Mi a különbség? - kérdezem Varga Elemértől, a Komárom Megyei Munkaközl Szolgáltató Iroda vezetőjétől.

- A pusztán közvetítés ma már kevés. Mi egy sor új foglalkoztatáspolitikai eszközt is működtetünk. Szerintem közülük az átképzés a legfontosabb. Ahogy egy kínai mondás tartja: az éhezőnek ne halat adj, hanem tanítsd meg halászni. Ugyanis elsősorban azok nem tudnak elhelyezkedni, akiknek semmilyen szakképzettségük nincs.

- De amíg halászni tanul valaki, addig is kell ennie.

- Így igaz. Ezért az átképzési idő alatt velünk áll munkaviszonyban és mi attól függően részesítjük segélyben, hogy milyen átképzést kap. Ha már van szakmája, akkor az annak megfelelő országos átlag 70-90 százalékát, ha pedig nem volt, úgy a munkanélküli segélynek megfelelő összeget kapja. Ez utóbbi nálunk 4.000 Ft. Ezeket túl fontos - bár már inkább szociálpolitikai eszköz - a korendményes nyugdíjaztatás. Különösen nálunk, hiszen ha egy bányá megszünik, akkor azok, akik sok évet töltöttek el ott valószínű, hogy nem nagyon egészségesek, máshoz nem értenek és nehezebben illeszkednek a megváltozott körülményekbe. Ők ötven éves korban már jogosultak a nyugdíjaztatásra. Nem említettem az újrakezdők, pályakezdők kölesönét. Ezt a pénzügyet folyósítja olyanoknak, akik elhelyezkedni nem tudnak, de például kisipart akarnak folytatni. Ők akár háromszázezer forint kamatmentes kölcsönt is kaphatnak. (Arról, hogy ez mennyire lehetetlen „segítség”, már többször írt a 424. - a szerk.)

- Mely szakmákra tudnak kiképezni?

- Második éve van módunk arra, hogy munkaviszonyban nem lévőknek is csinálunk átképzést. Megyénk erősen iparosodott és ezért főleg a nőknek nehéz elhelyezkedni. Így már a második textil- és ruhaipari varrómunkás képzést csináljuk. Szakmunkás bizonyítványt kapnak, s már sok maszek, és új kisvállalkozás is nálunk keres alkalmazottat. Ezen kívül a vállalati igények ismeretében indítottunk még villanszerelő és vegyi anyag gyártó szakmában, és tervezzük a forgácsoló képzést is.

- Mi a helyzet a csövesekkel, megfordulnak itt az Irodán?

- Először ők kerülnek leginkább veszélybe. Általában nincs szakmájuk. Nehezen képezhetőek, nem kellően motiváltak a tanulásra, nem is nagyon akarnak dolgozni. Nagyon nehéz dolgunk van velük, mert a vállalatok elzárkóznak a foglalkoztatásuktól. Állandó lakhelyet kívánnak, s sokalják a munkaközl bejegyzéseiket. A vállalatoknak hosszabb távra kell tervezniük. A mi dolgunk az, hogy a legjobb tudásunk szerint megpróbáljuk elhelyezni őket, a munkavállaló dolga pedig, hogy próbáljon megmaradni a munkahelyén. Ha mégse tud, de az akarata megvan, akkor még mindig van egy lehetőség, a közhasznú munka. Mi elküldjük a céghez az illetőt és ott felveszik, akár hány kilépett bejegyzése van, s akármennyire nem tesz jó benyomást a munkáltatóra. Két hónapos szerződést kötnek vele, amit meghosszabbíthatnak. Ennek annyi az előnye, hogy ez idő alatt kereshet máshol munkát, s jobb pozícióból indul, hiszen nem üres a gyomra.

T.Sz.E.

Beköltözhető

2 szobás-fürdőszobás ház. Cím a szerkesztőségben. Jelige: HAZ.

Székesfehérváron beköltözhető szoba-konyha, pince, kút, villany 655 négyszög, ebből 224 négyszögöl szülő.

Irányár: 500.000,- Ft.

Cím: Gál István Kistarsca, Csömöri út 21. 2143.

**ÖTVENEZER
FORINTOT
NYERHET**

Mindenki, aki 1989. október 1.-e és december 31.-e között EGY ÉVES IDŐTARTAMRA előfizeti a 424-et, részt vesz az 1990. január 31.-én tartandó sorsoláson ahol EZER előfizetőként 1-1 ÖTEZER FORINTOS takarékbetétkönyvet, TÍZEZER ELŐFIZETŐNKÉNT 1-1 ÖTVENEZERFORINTOS takarékbetétkönyvet nyerhetnek

**Számoljon!
Megéri!**

Üzletet ajánlunk!

Fiatal, gyorslábú rikkancsokat keresünk, akik az Elégedetlenek lapja, a 424 című ifjúsági hetilap terjesztésében részt vennének.

Száz eladott példány után akár ötszáz forintot is kereshetsz!

Hosszú távú, szabad időbeosztású munka, stabil zsebpénz!

Érdeklődés, jelentkezés:

A 114-0840 és 133-5950-es telefon 21-25 vagy 21-79-es mellékén vagy a Charta Kft, 1145 Budapest, Amerikai út 96. levélcímen.

Charta Gyorsfutár Szolgálat



Keresünk budapesti és környéki vendéglősöket, kocsmárosokat!

Azt az olvasónkat, aki a legtöbb magánkézben levő vendéglő nevét és címét beküldi szerkesztőségünkbe, lapunk egyéves előfizetésével jutalmazzuk meg.

December 10.-től kazettán kapható!

**Megrendelhető: CHARTA Kft
1145 Budapest, Amerikai út 96.**



100 cigánynak,
50 a fele

100 Tagú Budapest Cigányzenekar

MEGRENDELŐLAP

Megrendelem példányban a 424 című lapot.
Az előfizetésidőtartama: negyedév - 197,60 Ft

félév - 395,20 Ft

egy év - 790,40 Ft

(Kérjük a megfelelő aláhúzni. Az előfizetés teljesítése az előfizetési díj beérkezését követő héttől esedékes!)

Az előfizető neve:

Címe:..... (ir.szám) (helység).....

..... (ker., utca)..... (hászám, em., ajtó)

Az előfizetési díjat: - a területi igazgatóságon készpénzben,

- a részemre megküldött csekken fizetem be.

(A megfelelő részt kérjük aláhúzni!)

Dátum:.....

.....
az előfizető aláírása

Területi igazgatóságok: - Budapest, XII. ker., Böszörményi u. 8. I-2. 1126

- Szekszárd, Tartsay ltp. 52. 7100

- Kalocsa, Szabadság tér 4. 6300

Kérjük, hogy a szelvényt küldje vissza címünkre:

ESZTERLÁNC Lap- és Könyvelőfizetési Iroda, Budakeszi, Erkel u. 20. 2092

Megrendelőlap

Megrendelem a 424 című lapot példányban, az alábbi címre:

Megrendelő neve:

Címe (város, község, kerület):

(utca, tér, lakótelep):

(emelet, ajtó):

Írányítószám:

Előfizetési díj egy évre: 780 Ft, negyedévre 195 Ft.

Az előfizetési díjat a részemre küldendő átutalási postautalványon egyenlitem ki.

.....
aláírás

A megrendelőlapot borítékban, bérmentesítve az alábbi címre kérjük feladni: Hírlap-előfizetési és Lapellátási Iroda, Budapest 1900.

"Minden út visz valahová,

lehet, hogy jöfelé, lehet, hogy nem,

de mindenkinek el kell indulni valamerre"

- így kezdődött hajdanán a "Csavargók anyyala". Ennél jobb pályaválasztási tanácsot azóta is nehéz adni.

Lehet persze okoskodni: 14 évesen az ember még nem elég érett arra, hogy... (na és akkor mi van? érett - nem érett, dönteni kell, hogy hol tölti el a következő néhány évet).

Vagy racionálisan: ne válassz gyenge iskolát, mert az idődet ügyis elrabolják és még hülye is maradsz!

Lényeglátón: sose menj olyan iskolába, ahova csak egyneműek járnak (a szomszéd sulis lányait mindig mások érik előbb utol!)

Tapasztaltan: szép dolog az értelmiségi elhivatottság, de azzal csak éhrendögölhetsz. Szerezz gyorsan szakmát, s maszokolj!

Bizakodón: Tanulni, tanulni, tanulni! (Ezt nem csak az mondja, akinek a szobrát elsikkasztották.)

Szenilisen: Kisunokám, légy vízépítőmérnök! (Jön még Dunára Maróthy...)

Pesszimistán: Bármit is válassz, csak tanulj nyugati nyelveket!

Elemelkedetten: Mindegy, csak szeresd.

Nagyvonalúan: Legfeljebb négy év múlva majd választasz egy másikat...

Kinek van igazsága? Biztos, hogy nem annak, aki tanácsot ad. Inkább annak, aki viseli a döntés következményeit. Amelyek egyre inkább kiszámíthatatlanok. Az iskolarendszer teljes felborítás előtt áll. A gazdaság a csőd szélén, átalakítási program nélkül - ki tudja milyen szakmákban, s milyen képzettségűekre lesz szükség öt-tíz év múlva? Ki tudja, hogy öt év múlva, hogy fizetik majd a tudást? Minden bizonytalan, s ezért most a szoktnál is nehezebb pályát választani. A kor azért hozott egy könnyebbé is: már senkinek sem lehet az az illúziója, hogy 14 évesen véglegesen választ pályát. Senki sem hiheti, hogy most még az egyszer, de utoljára tanul valamit. Lesz még része új szakmatanulásban bőven...

Igy, 14 évesen csak a kizáró választásokkal lehet igazán eltolni a továbbiakat. A szűk pályákra való beszorulással. Az olyan iskolákkal, az olyan szakmákkal, amelyek kizárják a továbbtanulást, amelyeket nem lehet könnyen továbbépíteni, amelyekkel csak kevés helyen lehet elhelyezkedni. Azaz 14 évesen az a legjobb pályaválasztás, ami rögtön felkészít a pályamódosításra...

-Jó

Elutasítás esetén mit kell beírni a fellebbezésbe? Legjobb alaposan kitérni a szociális nehézségekre, az elutasítás okozta családi nehézségekre. Mit érdemes megírni? Mivel nem tudni, hogy a fellebbezéseket valójában milyen szempontok szerint bírálják el, teljesen mindegy.

Kitöltetlen jelentkezési lapot - például olyat amiről hiányzik a jellemzés - aláírni senkivel nem szabad.

Olyan országos nyílt alapítványról, amely középiskolások tanulmányait ösztönözzel támogatná, sajnos nem tudunk. (Ha valaki ismer ilyet, kérjük szóljon!) Am számos iskolának van saját ösztöndíjalapítványa. Jelentkezés előtt érdemes erre is rákérdezni.

A kereskedelemben és például néhány ipari szakmában van lehetőség a munka melletti szakmászásra. Ekkor betanító képzés után 2 éves tanfolyamon 17 éves korban tehetnek szakmunkásvizsgát.

Az iskola melletti alkalmi munkavégzést a sulis nem korlátozhatja. Hasznos tudni, hogy évi 55 ezer forintig a tanuló jövedelme adómentes. (Ezt célszerű a tanuló fizetési helyével előre közölni, hogy tanulsz, nehogy rutinból vonjanak.)

Határidők

Jelentkezés a speciális tantervű osztályokba (a papír az új iskolába ér): 1990. I. 10.

Jelentkezés általános tantervű középiskolákba (a papír odaér): 1990. II. 16.

Döntés a felvételiről

- speciális tantervű osztályokba: 1990. II. 5.

- első helyen megjelölt intézményekben: 1990. III. 9.

- második helyre: 1990. III. 23.

- további helyekre: 1990. IV. 16.

Fellebbezési döntések (a fővárosban)

- gimnáziumok esetében a kerületi tanácsoknál: 1990. V. 15.

- szakképző intézmények esetében a fővárosi tanács művelődési főosztályánál: 1990. V. 31.

A kollégiumi elhelyezést általában a következőkhez kötik: szociális helyzet, a lakhely távolsága (ha szűkösek a kollégiumi lehetőségek, akkor lehet, hogy az utazási kedvezmény határtávolságáról, negyven kilométerrel is naponta kell bejárnai), később pedig a tanulmányi eredmény is feltétel lehet (ez hely és iskola szerint teljesen változó).

A középiskolai iskolába nem jelentkezéskoról is ki kell tölteni jelentkezési lapot. Ez a (fővárosban) a pályaválasztási tanácsadóhoz kerül, ahol szükség esetén segítik a munkábaállást.

Mi mire jó?

A gimnázium:

Elsősorban a tanulni szeretők iskolája. Célja főleg a felsőoktatásra való felkészítés. De mivel általános műveltség nyújtására törekszik - annak, aki megteheti - jó időtöltés, mert megkönnyíti a későbbi szakmaválasztást és tanulást is. Általában négy évig tart - néhány speciális iskola, mint például a két tanítási nyelvűek ötig - érettségi vizsgával, a gyakorlati tárgyakból pedig záróvizsgával ér véget. Az érettségit nem feltétlenül kell letenni, ez igazán annak létszükséglet, aki a felsőoktatásba készül. Aki nem tanul tovább, az is nyer valamit, jogot az általános jellegű középiskolai végzettséghez kötött állások betöltésére, illetve az ehhez kötött szakmák tanulására.

A szakközépiskola:

Ez a legsokrétűbb: általános műveltséget, technikai képzést, szakmunkásképzést nyújt, valamint felkészít a szakirányú felsőoktatási tanulmányokra. Az iskola négy, vagy öt évig tart. A negyedik év után jön az érettségi, illetve az érettségi-képesítő vizsga, az ötödik után lehet technikai képesítővizsgát tenni. Az érettségi-képesítő szakmunkás munkakör betöltésére jogosít.

A szakmunkásképző:

Általában 3 év alatt (an ahol 1,5 illetve 2,5) szakmunkásképzést nyújt. Továbbtanulási lehetőség a szakmunkások 3 éves szakközépiskolájának esti illetve levelező tagozatán.

A szakiskola:

Az egészségügyi, 3 éves és általános ápolói és általános aszisztensi munkakör betöltésére jogosít. Továbbtanulni úgy lehet, mint szakmunkásképző után.

A gép- és gyorsíró 2 éves és elsősorban az irodai ügyviteli szakismeretek továbbtanulását készíti elő. A két év után a következő utakon szerezhető középiskolai végzettség: közgazdasági szakközépiskola, igazgatási és ügyviteli ágazatán, a dolgozók gimnáziumában, vagy a szakmunkások hároméves szakközépiskolájában.

Kaja és kollégium nem mindenhol van (érdemes időben rákérdezni). De ha van, akkor az érte fizetendő díj függ a tanuló szociális helyzetétől.

Speciális tantervű osztályok elutasító döntése ellen csak bizonyítható jogsértés esetében lehet fellebbezni.

Ha a szülők együttellenek, elég ha csak egyikük írja alá a jelentkezési lapot.

A munkavállaláshoz munkakönyv kell. Ennek kiállítását a tanév vége után minidig igazolvány, az utolsó iskolai bizonyítvány és egy darab 10 forintos iskolai bizonyítvány és kiállítás helye (a fővárosban) a kerületi tanácsok ügyfélszolgálati irodája.

Fakultáció. Ez a gimnáziumokban választott, a többinél nagyságrenddel nagyobb időben tanult tárgyat jelent. A végbizonyítványban nem tüntetik fel. Bár például a szociális munkás fakultációról tudható, hogy azt, az ilyeneket alkalmazó intézmények elismerik. A fakultációváltás lehetősége iskolánként változó, általában csak évente engedik az áttérést.

A középiskolát végzettek szakmatanulásáról

Nappali tagozaton általában két év alatt szerezhetnek szakmunkásbizonyítványt. Felvételük feltétele a középiskola IV. osztályának eredményes elvégzése (tehát nem érettségi!), illetve, hogy a felvételtör 26. életévüket még ne töltsék be. A jelentkezést egyénileg kell intézniük a kiszemelt iskola igazgatójánál. Ennek határideje 1990. március 1. (Emellett ugyanakkor jelentkezhetnek egyetemre, főiskolára is.)



Sikerlista

A legnépszerűbb szakmunkásképzésben tanulható szakmák és a szociális túljelentkezés:

fodrász - háromszoros
kozmetikai és vegyicikk-eladó - háromszoros
elektroműszerész - háromszoros
kalapos és sapkakészítő - ötszörös
férfi ruhakészítő - ötszörös
női ruhakészítő - ötszörös
bútorasztalos - háromszoros
karosszérialakatos - háromszoros
porcelánfestő - négyszeres
kerámiaformázó - négyszeres
bördízműves - háromszoros
könyvkötő - háromszoros
szedő - háromszoros

magasnyomó gépmester - háromszoros
siknyomó gépmester - háromszoros
cukrász - négyszeres (van ahol tízszeres)
felszolgáló - három-négyszeres
szakács - négyszeres
vendéglátó-ipari eladó - négy-öt-szörös
szakács-cukrász (a kettő egyszerre) - nyolcszoros
dísznövénykertész - négyszeres
A középiskolát végzettek számára megszerezhető szakmák közül:
ötvös - háromszoros
látszerész - négyszeres
fényképész - hétszeres
fogműves - négyszeres

Technikus lesznek?

A technikusképzésnek három változata ismeretes:

A 4 + 1 képzés keretében a IV. osztály végén érettségi-képesítő vizsgát tesznek a tanulók, amely szakmunkás munkakör betöltésére képesít és felsőoktatási intézményben nem tanulnak tovább, lehetőség van az V. osztály elvégzésére, amely technikus képesítő vizsgával zárul. Az V. osztályba való felvétel követelményeit az iskolavezetőség állapítja meg.

A 2 + 3-as rendszerben működő műszaki szakközépiskolákban a IV. osztály elvégzése után sikeres érettségi vizsgát kell tenni, amely felsőoktatási intézménybe, illetve az V. osztályban való továbbtanulást teszi lehetővé.

A 2 + 2 + 1-es képzési forma. A IV. osztály befejezésekor érettségi-képesítő vizsgát tesznek a tanulók, amely szakmunkás munkakör betöltésére képesít és felsőoktatási intézményben való továbbtanulásra jogosít.

Az I-II. osztályban az általánosan művelő tananyag magasabb arányú, mint más szakközépiskolában. Pl. 2 idegen nyelvet, számítástechnikát, földrajzot is tanulnak. Azok, akik a II. évet befejezték ugyan, de tanulmányi eredményük alapján nincs remény az érettségi megszerzésére - 1 év alatt - szakmunkás-bizonyítványt szerezhetnek.

Az V. osztály sikeres elvégzése után technikus végzettség szerezhető.

Esélyek

Miután felvételi nincs, így a középiskola a pályázó előéletéből ítél. Az általános iskolai tanulmányi eredmények ezért nagyon is behatárolják, hogy ki-nek merre érdemes vennie az irányt. Milyen átlaggal, hova érdemes menni?

Gimnáziumba 4,2-4,3 fölött érdemes törekedni. Az igazán jó hírű gimnáziumba (ahonnan a továbbtanulni szándékozók 90 százalékát felveszik) csak kitűnővel érdemes jelentkezni. (Megjegyezzük, hogy jónak számít az a gimnázium, ahonnan a jelentkezők úgy hatvan százalékát befogadja a felsőoktatás.) A legjobb egyébként megkérdez-

ni a már odajárókat, hogy milyen átlagokkal tudtak bekerülni.

Szakközépiskolába jelentkezőktől elvárható a legalább 3 egész tanulmányi eredmény. A többi a választott szakmától függ. Szolid (másfél-kétszeres) túljelentkezésnél elég lehet a 3,5 és 4,0 közötti eredmény. Slágerszakmákban (három-négyszeres túljelentkezés mellett) négy egész körül, de jobb fölötte produkálni.

Szakmunkásképzőbe slágerszakmában szintén kell a 3,5-4,0-es átlag. Szolid túljelentkezésnél elég lehet a három egész körüli is.

A középfokú iskoláknak döntéseiket indokolni és nyilvánosságra kell hozni. Ennek módját maguk határozzák meg.

Az általános iskola nem írhatja elő, hogy a tanuló a jelentkezési lapon hányféle és mennyi iskolát jelölhet meg. (Bár valószínű, hogy kettőnél több megjelölése nem javítja az esélyeit.)

Érdemes-e vállalati tulajdonban levő szakmát adó iskolába jelentkezni? (Egyelőre Pakson az atomerőmű, s Győrben a Rába tulajdonában tudunk ilyeneket.) Ami ennek ellene szólhat az az, hogy ezzel hosszútávra elkötelezed magad a cég mellett, igaz ottmaradva könnyebb a szakmai beilleszkedés is. Mellette szólni kell az oktatás feltételei. (Magyarul több a pénz, több az eszköz.)

Különböző szülők gyermekének jelentkezési lapját mindkettjüknek alá kell írnia. Ha az egyik nem elérhető, vagy miatt ezt megtagadja, attól a jelentkezéskor a lapot még tovább kell küldeni. (Vita esetén az aláírást megtagadó szülő bírósági döntést kezdeményezhet.)

Az országos tanulmányi versenyek első tíz helyezettje (7-8-ban elért eredmények) függetlenül abban az iskolában tanul tovább, ahol akar. (Azért az érvégi bukás mégiscsak akadály.)

Ösztöndíjak

Az ösztöndíjakat a tanulmányi eredmény és a szociális helyzet (változó) kombinációjának megfelelően az iskolák állapítják meg.

Szakmunkásképzők:

Az általános iskolát végzett tanulók ösztöndíjtáblázata

Szakmai kategória	Évfolyam	Ösztöndíj mértéke Ft/fő/hó
I. I. első félév	210	50-600
	50-750	
	50-1100	
2. I. félév	170	50-500
	50-600	
	50-900	
3. I. első félév	150	50-400
	50-500	
	50-800	
Középfokú iskolát végzett tanulók ösztöndíjtáblázata		
I. első félév	310	50-750
	50-1100	
I. első félév	270	50-600
	50-900	
I. első félév	240	50-500
	50-800	

Szakközépiskolák

Szakmai kategória Évfolyam Ösztöndíj (Ft/hó)

A szakmunkásképzésben részt vevő szakközépiskolai tanulók részére

1. II. első félév	50-450	50-600
	50-750	
	50-1100	
2. II. első félév	50-400	50-500
	50-600	
	50-900	
3. II. első félév	50-300	50-400
	50-500	
	50-800	

A technikusképzéssel közös alapozású szakközépiskolákban részt vevő szakközépiskolai tanulók részére

1. III. első félév	50-600	50-750
	50-1100	
	50-500	
2. III. első félév	50-500	50-600
	50-900	
	50-400	
3. III. első félév	50-400	50-500
	50-500	
	50-800	
Egészségügyi szakiskolák		
Évfolyam Ösztöndíj mértéke Ft/fő/hó		
első félév	210	60-600
	50-750	
II. félév	50-1100	

Az előző tanévben végzeteknek a jelentkezési lapot volt iskolájukban kell beszerezniük, s ott is kell a határidőt betartva leadniuk.

Aki 14 évesen munkába áll, az is rögtön hozzákezdhet az esti továbbtanuláshoz. Azt, hogy estin hol mit lehet (ingyen) tanulni, megtudható a tanácsok művelődési osztályán. Az alkalmazó vállalatnál is érdemes szimatolni, hátha megér neki egy kis (az átképzési alaptól visszaiigényelhető) támogatást a tanulási kedvünk.

Pályá- és iskolaválasztási problémákkal az Ifjúsági Tanácsadó Irodákhoz és a pályaválasztási tanácsadókhoz érdemes fordulni. Az utóbbiaknak nemcsak arra van tippjük, hogy pék, vagy martinász legyet, hanem azt is tudják, hogy hol mit milyen feltételekkel lehet tanulni, majd továbbtanulni.

Ha nem a lakóhelyeden van az iskola, lehetne valamilyen sportolás bejelentését. Amennyiben ez nem tilthatja, s átigazolást sem követelhet esetleges saját egyesületébe.

Felvételi vizsga nincs középfokon. (Legfeljebb ott, ahol az ügynevezett készségtárgyakon is sok múlik, illetve a speciális tantervű iskolákba.) Ezekben a vizsga módját az iskola maga határozza meg. Az azonban lehetséges, hogy bejelentésre behívják a vizsgázót. Ha a feladatmegoldással próbálkoznak, az szabálytalan.

Budapesten

A Fővárosi Tanács a nehezen beiskolázható szakmákban biztosítja a 650,- forint minimum ösztöndíjat. Ilyen szakma például a hegesztő, a kovács, a kőműves, a marós, a galvanizáló, szövő, papírfeldolgozó, fonalgépjártó, kéményseprő, vasbetonkészítő, molnár stb. Ez csak Budapestre vonatkozik, de a vidéki iskolákban is célszerű érdeklődni.

Szintén csak Budapesten az általánosan járó ösztöndíjon túl személyenként 200,- forint kiegészítés jár a következő szakmákban: hegesztő, hengerész és olvasztár, kovács, öntő, esztergályos, szerszámkészítő, géplakatos, könnyűszerkezet-lakatos, fonalgépjártó, szövő, cipész, tímár, tűzeléstechnikai karbantartó és kéményseprő, magasépítő, ipari ács, állványozó, vízszigetelő, vasbetonkészítő, bádogos, tetőfedő, sütő.

Az ösztöndíj, a szakmunkásképzőknél 12 hónapra szól, szakiskoláknál 11 hónapra.

Szakközépiskolák

A szakközépiskolákban nem jár mindenkinek ösztöndíj. A szakmunkásképzésben részt vevő szakközépiskolai tanulót a második, a technikusképzéssel közös alapozású szakmunkásképzésben részt vevő szakközépiskolai tanulót

Ha nem a lakóhelyeden van az iskola, lehetne valamilyen sportolás bejelentését. Amennyiben ez nem tilthatja, s átigazolást sem követelhet esetleges saját egyesületébe.

Felvételi vizsga nincs középfokon. (Legfeljebb ott, ahol az ügynevezett készségtárgyakon is sok múlik, illetve a speciális tantervű iskolákba.) Ezekben a vizsga módját az iskola maga határozza meg. Az azonban lehetséges, hogy bejelentésre behívják a vizsgázót. Ha a feladatmegoldással próbálkoznak, az szabálytalan.

Ha a szülő a neki bemutatott iskolai jellemzéssel nem ért egyet, akkor írásbeli különvéleményt csatolnia kell a tanulói jelentkezési lapjához.

Pénz

Na és mi van sulis után? Mennyi aprópénzre lehet váltani a frissen szerzett tudást? Milyen kezdőbérre számíthat ma egy pályakezdő? Mindez erősen függ a munkahelytől, szakmától, vagy a rokonságtól. De azért itt van néhány adat az állami vállalatok esetére:

8 általános után, 14 évesen körülbelül négyezer forint körül fizetnek, érettségi után nagyjából ugyanígy, a szakközépiskolát végzettek 5-6.000 forintot számíthatnak, míg szakmunk-

kásképző után valamivel ötezer forint felett van a kezdőkereset. A valódi ajánlatok persze ennél sokkal színesebbek. Az összegüket csak azért írtuk le, hogy ha valakinek ennyit ajánlanak, ne sértődjön meg nagyon.

Na és mégvalami: ma nálunk a létminimum körülbelül 3.600, a társadalmilag elfogadható minimális életszínvonal mintegy négy és félezer forintot kíván havonta.



LÁNYOK A SITTEN

Szóval Erzsi...

- Egy cellában voltál velem?

- Igen. Már minden rossz megtörtént velem. Azt hittem, tényleg, hogy nem csinálom tovább. Egyrészt, érted, nagyon kívántam, hogy már megint férfival legyek, mert azt azért nehéz kibírni, ott benn, egyedül, a sok csaj meg nyúszít, mert hogy fiatal nőkel voltam együtt, mondtam, éppen abban a korban vagyunk, hogy szeretjük, ha ránkfeksznek, persze minden nő szereti, mindegy, szóval hiányzott a férfi, erre megkapom, de az meg egy rendőr, és különben is, hogy bánt velem. Erzsi csendes nő volt, nem bántotta senki, legalábbis akkor már nem, amikor én bejöttem, gondolom, addigra már megunták, velem sem foglalkoztak egy idő után. Magas, vékony, szép lány, szerintem huszonöt vagy huszonhat lehet, biztos mondta, hány éves, de nem jegyeztem meg. Mindig barátságosan beszélt, meg nem volt trágár, a többi csaj az undorító volt, koszos meg csúnyán beszélt. Szerelmi viszony lett közöttünk.

Egyik vasárnap fürdetés volt. Ezt így hívjuk, mert vasárnap délelőtt volt látogatás, és előtte az örök gondoskodtak arról, hogy mindegyikünk megfürödjön. Nem tudom, hogy gondolták, mert ha koszosak vagyunk ha tiszták, úgyis elmondhatjuk annak, aki bejön hozzánk, hogy egész héten koszosak vagyunk, meg nincs meleg víz, meg ilyesmi. De hát nem tudom, de ok úgy gondolták, hogy legyen vasárnapi fürdetés, hát van. Na most az, akihez nem jön senki, annak nem kötelező fürdenie, nem is akar mindenki, az nem igaz, hogy ettől szenvednének a rabok. Szerintem csak a filmekben van börtönlázadás amiatt, hogy nem lehet fürdeni. Sokan szerintem még örülnek is a piszoknak, de mindegy.

- És Erzsi?

- Jó, arra akarok rátérni. Engem nem érdekelnek a nők, ezt tudod rólam, de az mégis furcsa volt, hogy Erzsit én sohasem láttam meztelenül. Ha hiszed, ha nem, de sohasem, nem mintha érdekelt volna különösebben, de azért furcsa volt. A zuhany alá háttal állt a többieknek, szép alakja volt, kis feneke, szóval pontosan nem úgy nézett ki, mint én, s valahogy egy idő után érdekelt is, hogy milyen a teste, annyira ronda, undorító testet láttam, azok persze szívesen mutogatták magukat, előttem maszturbáltak, meg nyögtek, de Erzsi nem ilyen volt. Este csak a sötétben volt hajlandó levetkőzni, amikor már mindenki lefeküdt, így akkor sem látta senki. De nem is foglalkoztak vele. A szobánkból csak neki meg nekem volt látogatója, azt hiszem, férjnél volt, de legalábbis volt egy állandó palija, bejárt hozzá, irt neki, szóval rendes ember lehetett, ki is tette az éjjeli szekrényére a fényképet, szakállas manus volt, már jóval túl a harmincon. Megyünk fürödni, a nagy zuhanyozó, idegen csajok, már azok bent voltak, mi a szélső zuhanyba kerültünk, szemben egymással. Azt mondta nekem Erzsi, hogy az rossz zuhany, a szélső, menjél előre, majd megvárlak, én gyorsan lezuhanyozok utánad. Mondtam neki, hogy jó, gyorsan levetkőztem, most mit szégyelljem magam, egy másik nő előtt, a börtönőr-nő is bent volt, de ilt, meg messze is volt tőlünk, mondom Erzsinek, hogy te is a zuhany alá fersz. Megrázta a fejét, én meg nem forsziroztam, de hirtelen azt

mondta, hogy utálja Jánost, gondolom, ez a férje lehetett, és megkérdezte, de úgy, hogy ő fürdőköpenyben, én meg a zuhany alatt, hogy szerintem miért nem hagyja ott Jánost? Mondtam, hogy nem tudom. Erre azt felelte, mert hálás neki, hogy bejön, pedig tudja, hogy szégyelli, szégyelli az anyja előtt, a munkatársai előtt, mindenki előtt szégyelli, hogy egy sikkasztóval él együtt. És elírta magát. Ez zavart, most minek sir, itt mindenki állandóan sirhatna, nekem is sirhatnékom támadt. Mondtam neki, hogy most még azért ne szakíts velem. Erre azt mondta, hogy megteszi neki azt a szíveséget, hogy szakít. Még jobban sirt. Mondom neki, gyere, gyere ide te is a zuhany alá.

Elhallgat Mari, és bólogat. Egy kicsit biztatni kell, hogy részletezze, miként jött létre kettejük között a furcsa, vagy talán nem is annyira furcsa kapcsolat.

- És odajött. Levetkőzött, pillanatok alatt, a fürdőköpeny alatt már csak egy kis melltartó volt, meg a bugyija, először a melltartóját kapcsolta ki, aztán a bugyiját húzta le, és mellém állt, a zuhany alá. Sirt, még mindig nagyon sirt. Akkor még nem figyeltem meg a testét különösebben. Nagyon közel álltunk egymáshoz, szó szerint persze. Egyszer csak azt veszem észre, hogy megfogja a mellemet, emelgeti, simogatja, majd odahajolt, és szenvedélyesen, de tényleg szenvedélyesen, nyugodtan mondhatom így, szivni kezdte a mellbimbómat. Majd hirtelen abbahagyta és azt mondta nekem, hogy bocsáss meg, nem akartam, ne haragudj. Mondtam neki, hogy nem történt semmi, és hogy lássa, nem haragszom, elkezdtem szappanozni, mindenhol. Emlékszem, hogy milyen furcsa érzés volt, amikor a lába közé nyúltam. Nem szégyelltem, felnyúltam neki, azt hiszem jó volt neki, megsimogatta az arcomat, azt mondta, hogy mindig olyan nő szeretett volna lenni, mint én, s hogy Jánosnak is nagyon tetszenék, mert János is az olyan nőket szereti, mint én. Leszappanoztuk egymást, ő is belényúlt, egészen különös érzés volt, megint megcsókolt a mellemet, mondta, hogy nagyon szeretne nagy mellettek, erre mondtam neki, hogy sokak szerint ez csúnya, meg hogy lelóg, de ő nevetett, befogta a száját a kezével, a szemembe nézett, majd megcsókolt. Tíz-tizenöt másodpercig csókolóztunk, és tudtam, hogy lát-nak a többiek, legalábbis a szembenlevő kabin szomszédjából oda lehetett látni.

- És a többi lány mit szolt ehhez? - kérdezem, mert furcsának tűnik, hogy a többi lány nem kommentálta a látványt.

- Csodálkozni fogsz, mert ott ez teljesen természetes, vagy majdnem az. Akkor van ciki, ha a csaj, aki ilyet lát, buzi, mert akkor rád száll, az hétszentség, de erről majd később. Egy csaj látott, akkor, az tuti, de nem is figyelt ránk.

- És a zuhany után folytatódott a viszonyotok?

- Hosszú csók, ott tartottam. Aztán azt mondta nekem, hogy ő még sohasem volt lánnyal, de velem szeretne. Nem mondtam semmit, megfogtam a mellet, remegett a kezem, amikor hozzáértem, a kis melléhez képest valószínűleg nagy mellbimbója volt, nagyon kiállt, megfogtam, ő megint a lábam közé nyúlt, aztán elzárták a meleg vizet, gyorsan megtörülköztünk, jött a

látogatás, ő persze nem szakított Jánossal, de hát ez normális dolog, jó hogy nem szakított, talán még lelkiismeretfurdalásom is lett volna amiatt. Vasárnap volt, és nagyon vártam az estét, a lefekvést, a villanyoltást, mert tudtam, hogy együtt leszünk, habár erről nem beszéltünk. A börtön előtt legjobban attól félttem, hogy leszbikus leszek. Nem lettem az, de hirtelen arra gondoltam, hogy itt egy szép test, egy rendes ember, neki is tetszem, ennél több nem kell, férfi nincs, hát akkor vágjunk bele.

- És az estét már együtt töltöttétek.

- Igen. Erzsi ugyanúgy viselkedett, mint azelőtt. Nem vetkőzött le a többiek előtt.

Cigarettaszünet. Érezhető, hogy Mari számára érzelmileg is fontos az, amiről beszél. Kicsit talán kellemetlen is hallgatni, de nem kéreti magát, most már kérdészetés nélkül folytatja ideiglenes biszexualitásának felidézését.

- Őt vagy hat percig, villanyoltás után, egyikünk sem szolt a másikhoz. Ő alattam feküdt, az alsóágyon, én fölötte a felsőn, vártam, hogy feljöjjön, ő meg talán arra, hogy én menjek le. Nem akartam lemenni, makacsul akartam magamnak bizonyítani, hogy ő a kezdeményező, én csak engedelmeselek. Pedig nem így volt, ma már tudom, azt hiszem, ha kijön, és ha Erzsi akarná, talán lefeküdnék megint velem, csak velem, más nővel nem, de vele igen. Aztán amikor már erőt vettem magamon, hogy lemelegyek, Erzsi felkelt, feljött, mellémfeküdt. Csak halkán tudtunk beszélni. Gyorsan kibontottuk egymást a hálóingből, meztelenek voltunk, simogattuk egymás mellét, a lába közé nyúltam, döbbetesen nedves volt, azt hiszem, én is, Erzsi az ágy végébe kuporodott, elkezdett nyalogatni, kimondhatatlanul jó volt, nagyon hosszan csinálta, volt türelme hozzá, közben a két kezével a mellemet masszírozta. Aztán a fenekét az arcom felé tolta, szóval el tudott képzelni, egymást nyaltuk, egyszerre, azt hiszem, percenként élveztem el, de Erzsi is, csodálatos nyelve volt az életemben először éreztem meg, milyen lehetek ott alulról, milyen ízem van. Nem aludtunk, talán egész éjjel. Minden volt, nagyon, nagyon szép este volt. Egy férfival nem csinál ennyit egy nő. Erzsi a fenekembe is felnyúlt, én is neki. Férfival még nem tettem meg. Erzsi különös lány volt, érted, az a fiús test, vékonysága ellenére a nagy, most mit mondjak, vaginája, az őt új-jam simán belefért, a kedvessége... Igen, van barátom, férjhez is megyek a nyáron, de Erzsit, azt hiszem, most is szeretem.

- S kapcsolatotok végig tartott? Egészen addig, amíg bent kellett lenned?

- Igen. Titokban tartottuk, már amennyire lehetett, hogy ne válasszanak külön cellába szét minket. Két hónap volt hátra. Örültem, persze, hogy örültem, amikor kijöttém. De azt hiszem, Erzsi nélkül nem tudtam volna elviselni a hátralévő heteket. Nem is tudom, hogy mások, hogyan tudnak élni ott, rabságban és szerelem nélkül.

G.L.

A „Jég” tüze

Ázsiából indult. Válságot okozott Hawaiban. Most Amerikát fenyegeti.

Tad Yamaguchi húszéves volt, frissen jött ki a főiskoláról és fényes karrier elé nézett egy honolulu-i légifuvarozó cégnél. Így aztán, mikor egyik főnöke kínálta kis üvegsőből egy szippantással, mondván: ezzel majd jobban bírod a húszórás robotot, nos ekkor Yamaguchi úgy érezte, hogy nem mondhat nemet. És abban a pillanatban el volt veszve. „Nagyon éber lettem, minden egyes érzékemnek teljes tudatában. Úgy tűnt, mintha hátulütője nem is lenne” emlékezik vissza Yamaguchi. Nem csoda, hogy munkahelyén annyian éltek vele. Négy hónappal később ő, aki azelőtt soha nem kábítóztott, már naponta szívott. „Annyit szívtam, amennyit csak bírtam. Kezdtém eladás céljára nagyobb mennyiségeket vásárolni, hogy abból finanszírozzam a saját szükségletemet.” Yamaguchi egy éve leszokott, de akkoriban több mint 20 kilót fogyott; négy napon át szívott, aztán ájulásszerű álomba zuhant, ami 36 óra hosszát tartott. Azután megkezdődtek a hallucinációk és a paranóias tünetek.

A japánok sabu-nak hívják, a koreaiak pedig hiropponnak. Az amerikai narkósok, akik csak mostanában fedezik fel gyönyöreit és kínjait, egyszerűen „jég”-nek hívják, mivel áttetsző kristályok formájában kapható. Éppoly könnyen rá lehet szokni, mint a kokainra, csak sokkal veszélyesebb. A „jég” egyfajta metamphetamin, amely mintha egy science-fiction lapjairól került volna kö-zénk. A kokain röpke húszperces feldobottságával szemben a jég hatása nyolc vagy akár huszonnégy óra hosszát is kitart. A kokain egy andoki növényből ké-

szül, a jeget viszont könnyen beszerezhető vegyianyagokból bármelyik laboratórium elkészítheti - ez a tudomány korának kábítószere.

A metamphetamin mellékhatása pusztító. Tartós szedése halálos kimenetelű tüdő- és veserendellenességeket, valamint pszichológiai károsodást okoz. „Olyanok jönnek hozzánk súlyos panaszokkal, akik már több mint két éve leszoktak. Ez ijesztő.” Earlene Piko, a hawaii Wai'anae Mentálégészségügyi Központ kábítószer-csoportjának igazgatója mondta ezt. Hawaii az első amerikai állam, ahol a jég elterjedése már súlyos gondokat okoz. Ez a szer élvezőit erőszakossá is teszi. A honolulu-i rendőrség szerint a családi drámák 70 százalékát újabban a jég okozza.

A jég nem új narkotikum, hanem veszélyesebb formája annak a kábítószertnek, amely néhány éve az USA nyugati államaiban már feltűnt. Ázsiából érkezik és tisztább, finomabb kristályú, mint, mondjuk, a San Diego-ban készülő „met”. Ezidáig még nem jutott túl a Hawaii szigeteken. Azokat viszont ijesztő gyorsasággal árasztotta el. Négy év leforgása alatt túlhaladta a marihuana- és kokainfogyasztást s ezzel Hawaii első számú kábítószerproblémájává vált.

A „jég-ösvény” Dél-Koreából vezet Hawaii. Dél-Korea és Tajvan vezetnek a gyártásban és kereskedelemben. A koreaiak a japánoktól ismerték meg a me-

tamphetamint, azok pedig 1893-ban találták fel ezt a stimulálószert.

A II. világháborúban az elcsigázott katonák és a hadianyaggyári munkások folyékony formában kapták, s ez ezek szenvedélyévé vált. Japán az ötvenes években betiltotta a sabut, de sok laboratórium egyszerűen áttelepedett Dél-Koreába és aztán a Japán-tengeren keresztül visszaempezték a narkotikumot. Mostanában szűnőben van divatja, ennek ellenére Japán a legnagyobb piac. Ugyanakkor a koreai hazai fogyasztás hirtelen megnőtt a prostituáltak, diákok, háziasszonyok és üzletemberek körében, valamint a szórakoztatóiparban. 130.000 koreai a jég betege. Legtöbbjükre jellemző, hogy munkahelyén sok a feszültség és rengeteget dolgoznak. „Igen alkalmas szer ez a munka-mániakusok számára”, mondja Cho Gab Je újságíró, a „Koreai Kapcsolat” c. könyv szerzője.

Első szippantásra a jég ellenállhatatlannak tűnik. Olcsó és hatása hosszantartó; jó közérzetet szerez. Egy pici nylon-tasaknyi (neve: „papír”) 50 dollárba kerül és tartalma akár egy hétre is feldobhat egy kezdő kábítózt. A narkósok „soksz”-nak nevezik a jég-szeretete élményt, mivel az megsokszorozza eufóriájukat. A jég szagtalan és nehezen kimutatható, ezért nemcsak élvezeti célokra használják, hanem arra is, hogy a munkában fittet maradjanak. „Első pillantásra nem is tűnik olyan vesznesnek.

Ébren maradsz, jól tudsz koncentrálni, és jól érzed magad a bőrödben,” mondja Dr. Joseph Giannasio, az Oahu-i alkoholist- és kábítószerezkező központ igazgatója. „Csak később mutatja meg ijesztő arcát.”

Honolulu rendőrfőnöke elmondta a kongresszusnak, hogy a kábítószerezkező „fertőzött” újszülöttek száma heti kettőről heti hatra ugrott a múlt évben. Az a kevés, amit a jég újszülöttekre gyakorolt hatásáról tudunk, éppen eléggé ijesztő. „Ha eddig azt gondoltuk, hogy a kokain-függőség veszélyes, az semmi a jégéhez képest”, mondja Earlene Piko. A kokain-bébihez hasonlóan a jég-bébi aszociálisak és kapcsolatteremtésre képtelenek. Némelyikük sokszor huszonnégy órán át szünet nélkül rángatózik és sir. Be kell őket pólyázni, hogy fel lehessen venni őket.

A hawaii rehabilitációs klinikák szerint már ugyanannyi a jég szenvedélybetege, mint a kokainé. Az orvosok szerint ez még csak a kezdet. „Nagyszámú narkós létezik már addigra, amikor az első segítséget kér a leszokáshoz”, mondja Giannasio. A legtöbb klinika azonos módszerrel kezeli a „jegeseket”, mint a kokainszivókat. Csak éppen a jégről sokkal nehezebb leszokni. „Vannak, akik bekerülnek a kórházba, pszichotrápiás gyógyszereket kapnak hallucinációik megszüntetésére és egy hónapon belül rendbejönnek. De vannak olyanok is, akik két év után sem gyógyulnak meg.”

Newsweek, 1989. november 27.

Az önjelölt köztársasági elnök grafológiai jellemzése

Lelke tele van nagy szeretetvágygal, de adni és ennek jegyében élni - nem tud.

Minden tettel önmaga jelentőségét igyekszik hangsúlyozni. Határozott fellépése ellenére bizonytalan; képzelődésre, (belső) félelemre hajlamos. Tudatosan kerüli a nyílt konfrontációt, kínos helyzetekből elegánsan kicsúszik. Kellően fontoskodó.

Távlatokban gondolkodik, szenvedélyes. Nehezen tudja feloldani az önmaga által hangsúlyozott eszmék önmaga által felállított korlátait. Ez hétköznapi ügyeiben is jelentkezik, azokban gátolja. Másokhoz való viszonyát megnehezíti, egyes esetekben lehetetlenné teszi erős uralkodási, birtoklási vágya. Ellentmondást nem tűr, mindent komolyan vesz.

Mozdulatai és érdeklődése széles, széleskörű: több dologgal foglalkozik egyidőben, világra, embertársaira rábeszélne - vélt - igazságát. Lelke mélyen igazságszerető, de ennek az érzésének érvényt nemigen tud szerezni.

Érzelmei hatása alatt kevésbé alkalmas tárgyilagos ítéletre. Temperamentuma, vitatkozó kedve gyorsan elragadja. Zavarból, kellemetlen helyzetekből hamar kivágja magát. Hirtelen haragú, indulatait kevésbé képes fékezni.

Elvei, elképzelései érdekében rendíthetetlen, másokra nemigen figyel; hajlamos a dolgok, számára lényegtelen részletek elhallgatására. Elbizakodott, nagyszabású tervek, tettek embere; szívesen tekint vissza arra, amit tett - és amit elért.

Ragaszkodik a formákhoz, előírásokhoz; szűkebb körben is szertartásos.

Sok jó eszmével rendelkezik; ötletgazdag, ám ezeket kivitelezni - rendszerint önfejűségének köszönhetően - nem tudja.

Felfogása gyors, könnyen tanul. Érdeklődését a művészet sem kerülte el - ám ízlése fejletlen.

A kézírás átadását követően megnyilatkozást kaptunk Hernády Györgytől. Arról: "Hogyan segítsünk a hajléktalanokon?"

Nem lehet megfizetni a lakást monopoláron. Van aki vállalkozna külfiaclról belpiacon építeni, és építve tanítani hajléktalan, hogy hajlékát építve tanulhasson isteni jó technológiát, s építhessen más senki gyermekének is majd jó lakást!

Adjuk be az építőipari ministrásnak ezt az ötletet, hogy vegye fel napnyugaton a kapcsolatot a magyar s nem magyar építőikkel, s kérjen a magyar hajléktalanoknak építőanyag adományt szak-képesséssel és jó munkáért, jó tanuláért jó bérrrel, s nyerne nekik örömmel dolgozó munkaerőt, s későbbi tisztességes hasznót, s felszámolhatják a magyar építőipari bürokratikus és egyéb jelzővel nem illusztrált monopoliumot.

Tisztelt Sz. Kiss János főszerkesztő úr, ma kaptam az Urtól ezt az ötletet, én, aki az Önök lapjában a Bözse-moj cím alatt az Ö Akaratából megjelenhettem, bemutatva egy kollégája T. Szabó Ervin által.

A köztársasági elnökjelöltjeként engem az Ur indított, Aki adta a szerencsétlenek részére ezt az isteni Gondolatot.

E hétköznapi nyomortémában is az Ö stílusában s Általata írok, hogy megoldódhassanak e pokoli gondok!

A Lakás és Otthon nélküli Fiatalok Akciósözvetőségének címe: LOFASZ Ideiglenes Intéző Bizottsága 1388 Budapest, Postafiók 72.

Katolikus lelkeségély telefonszolgálat: 142-7762. Minden csütörtök és vasárnap estétől másnap reggelig.

Ismerkedés és fiatalok levelezőszolgálat (fényképes levelekkel): SZÍV-SZORÍTÓ Esztergom 2500 Pf. 135.

Rendszeresen szegénysegellenes hétvégék a Józsefvárosban. Szervező: Székely Ágnes 113-8956.

AIDS-szűrés név nélkül. Információ a 166-9283-as telefonszámon.

Homoszexuálisok Országos Egyesülete: 1387 Budapest, Pf.: 22. Telefon (este): 141-4315.

Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Közhasznú Információs Szolgálat: 118-2934 vagy 118-2050.

Ingyenes vérnyomásmérés az Életmód Központban (Budapest, XI. ker. Lágymányosi út 16.) Hétfőtől-péntekig 8 és 16 óra között. Telefon: 166-6483.

Alkoholelvonó: Budapest, XIII. ker. Róbert Károly krt. 82-84. (kórház). Telefon: 129-8200.

December 2-án vettem az újjalotai lengyel-piacon egy pár 20-as égszínkék gyermekcsizmát. Otthon vettem észre, hogy két jobb lábost kaptam. Kérem, hogy aki 2 ballábost kapott, jelentkezzen a szerkesztőségben.

Kenguru Pótmama Szolgálati Iroda telefon: 186-8685.

Önsegítő (egészségvédelmi) Közösség

Információs csoportja. (Szerkesztést és működést segít.) 112-5020 vagy 132-7388.

Csökken munkaképességek, rokkantnyugdíjasok, öregségi nyugdíjasok munkaközvetítője: VII. ker. Baross u. 127. Nyitva: hétfőtől-péntekig 8-12 óráig. Vezető: Lovász Margit.

Lakásbérlet Egyesülete: Sallai I. u. 23/b. Elnök: Szabó Miklós.

IFJÚSÁGI MUNKA-VALLALÁSI TANÁCSADÓ: XI. ker. Bicskei u. 6. Telefon: 166-8835 vagy 166-8846. Nyitva: hétfő (14-19 óráig), szerda (8-16 óráig), péntek (8-12 óráig).

A fiatal hajléktalanoknak szánt kinőtt meleg ruhákat (esetleg hálósákokat) a következő címre kérjük küldeni. (Utcai gondozószolgálat a

Gyivi címén) Budapest, VIII. ker. Kállai Éva u. 9-11.

ERDÉLYI MAGYAROK EGYESÜLETE: Budapest, V. ker. Molnár u. 9. Telefon: 118-6769. Ügyfelfogadás: minden csütörtökön 18-21 óráig.

December 6-án egy napos (olcsó) hansnya és zoknivásár. Helye: Budapest, VI. ker. Népköztársaság útja 124.

Noé Bárkája 1476. Budapest, Postafiók 226. Leveledre válaszol a Bárka.

FIATALOK KLUBJA működik december 1-től a budaörsi Községi Házban minden pénteken 18-23 h-ig. A programban filmklub, teaház, rock and roll-klub, táncstanulás, együttesek, szólóénekesek stb.

Keressd a mozdonnyokat! Keressd a 424-et! Akik visszaküldenek szerkesztőségünknek legálabb tizenkét mozdonyt, azok között kisorsolunk ajándékcsomagot, hazai együttesek koncertjegyét, könyvet, mozijegyeket.

424

Társadalmi szervezetek anyagi alapjainak megteremtésében segít a "közöségi célú munkavállalás". Ezzel kapcsolatos felvilágosítást, tanácsot, segítséget ad a "KÖSZI": 1054 Budapest, V., Steindl Imre u. 12. I. emelet. Telefon: 112-6694.

Társadalmi szervezetek gazdálkodásához minden útmutató, nyomtatvány, kellék (az 1990-es szabályoknak megfelelő!) megrendelhető a Peták Egyesülésnél: 1126 Budapest, Nagy Jenő u. 5. Pf.: 1.

Keressük azokat az ügyvédeket, akik szegények képviselőit (a hatalommal vívott harcukban) ingyen, vagy jelképes honoráriumért is vállalják. (424 szerkesztőség)

Keressük azokat a nyílt pályázatokat és alapítványokat, amelyek velünk rokon hitvatást vállaltak. A 424 vállalja a hírverést.

Aki szegénységellenes hétvégékről, vagy más hasonló akcióról tud, kérjük időben értesítse a szerkesztőséget!

Keressük azokat a vállalatokat, illetve vállalkozókat, akik börtönből szabadultakat is alkalmaznának. Ha van szálláslehetőség - kérjük - azt is közöljék a szerkesztőséggel.

Aki ingyenkonyhákról, éjjeli menedékhelyekről tud (az ország bármely pontján) kérjük, értesítse a szerkesztőséget!

Ha tud valaki olyan megtakarítási, befektetési formát, amivel kicsi összegek is kamatoztathatók, ossza meg a 424 olvasóival!

Minden olyan önszolgáltató csoportosulás jelentkezését várja a 424, amely úgy tudja, hogy valami egyedülállót csinál.

A REFORM LEMEZÚJSÁG az 1988. őszén megalakult Reform Közösségi Hálózat Koordinációs Irodájának információs kiadványa volt, jelenleg a DEMISZ "lapja". Havonta jelenik meg, éves előfizetési díja 3.000,- Ft.

Egy-egy lapszám 5000 gépelt oldalnyi információját egy kisméretű, a számítástechnikában használatos floppy lemezen elfér és tárolható. Kiválóan felhasználható hosszabb terjedelmű információk, elemzések, tanulmányok, törvénytervezetek, pártprogramok leközlésére.

A floppy lemezen található információk a jelenleg leginkább elterjedt COMMODORE - 64-es számítógép segítségével hívhatók képernyőre, illetve az alapegységhez csatlakoztatható printer / vagy ROBOTRON S 6125-ös típusú írógép segítségével a szövegek papírra és stencilre egyaránt kinyomtatathatók.

A LEMEZÚJSÁG egyszerűsített üzemmódja miatt minden előzetes számítástechnikai ismeret nélkül is használható.

A REFORM LEMEZÚJSÁGNAK jelenleg százötven előfizetője van. Az előfizetők joga, hogy anyagaikat, állásfoglalásaikat és hirdetéseiket a lemezen leközlthessék.

Nemrégiben jelent meg, az a különszám, amely a Magyarországon működő politikai pártok, ifjúsági szerveződések programjait tartalmazta, lehetőséget teremtve ahhoz, hogy bárki kedvére kiemezhessen a különböző "nemzetmegváltó" gondolatokat.

A Reform lemezújság 1990-ben is megjelenik, rendszeresen közli az újonnan megalakuló pártok programjait, foglalkozik ezek elemzésével, de a szerkesztőség tervei között szerepel egy olyan válogatás elkészítése, amely a (valóban) nagy gondolkodók (valóban) nagy és figyelemreméltó gondolatait adja közre.

Az 1990. évi megrendelésekkel kapcsolatban a következő címen és telefonszámon lehet további felvilágosítást kérni: REFORM LEMEZÚJSÁG SZERKESZTŐSÉGE, TAKÁCS ISTVAN, 1087 Budapest, Könyves Kálmán krt. 76. Tel: 114-0448.

Januártól

ingyenes jogi tanácsadással szolgál szerdánként 15-17 óra között dr. Jenő (kupaszerda esetén csütörtökön!!!) Cím: Budapest, VIII., Könyves Kálmán krt. 76. fsz. 7.

Felsőtárkány megpályázható

Gyermek- és ifjúsági közösségek, szervezetek pályázhatnak január 10-ig a felsőtárkányi tábor (kedvezményes) igénybevételére. A felkínált időszak: május 15. - július 15., és augusztus 15. - szeptember 30. Bővebb felvilágosítás a Heves megyei Ifjúsági Szervezetek Szövetségénél, telefon: 36-10-567.

Egy olvasónk felajánlott gyermekholmikát, gyermekjátékokat, könyveket. A szerkesztőségbe érkező "gyerekcucc" jellegű leveleket eljuttatjuk hozzá.

22 éves -újságárusításból élő fiú - háztartási, illetve kerti munka fejében lakhatási lehetőséget keres, a címeiket a szerkesztőségbe kérjük.

Hirdetéseiket a 424 ingyen közli, amennyiben cserét ajánlanak (gyermekruha, játék, magángyűjtemény, stb.), vagy ingyenes szolgáltatást kínálnak.

DOJA, A CIGÁNY TÜNDEÉR *

Élt egyszer valamikor régen, amikor még azt hitték az emberek, hogy az eső a szomorkodó napocska könnye, egy szép cigány tündér, akít Dojának hívtak.

Doja egy hatalmas felhőpalotában élt, és onnan figyelte nép vándorlását. Furcsa egy tündér volt, mert még soha senki nem látta az arcát, de érezték simogató kezét, hajának selymét, ha letörölte könnyeiket. Ő borította rájuk a feledés fátyolát is, ha szerelmi bánatuk volt, vagy ha megdobálták őket kővel, rossz szóval, mérges átkokkal az idegenek. Így aztán elfelejtették a rosszat, és újból meg újból hittek abban, hogy egyszer örökre letelepedhetnek valahol. Doja volt az is, aki mély, titokzatos álmodot hozott rájuk, ha egy hosszú nap után megpihentek. Álmodban olyan szép volt a világ, hogy csak nehezen ébredtek fel.

Doja egy szép napon elhatározta, hogy otthagyja felhőpalotáját és lemegy népe közé. A nap sugarából ru-



Sz.M. '83
TATA

- Láttam palotából minden rosszat, amit veletek tettem. Azért jöttem, hogy segítsék rajtatok. Lesz országotok, ahol nyugodtan élhettek, ahol biztonságban és jólétben nevelhetitek gyerekeiteket. Házakat építünk kőből, téglából, ahogy más népek teszik. Törvényeket hozunk, mert rend nélkül élni nem lehet. Teljesítem minden kívánságotokat, de dolgoznotok kell, és nem szabad vagyont gyűjtenetek. A kenyér mindenkié lesz és egyformán kell elosztanunk - mondta Doja kipirult arccal.

- Úgy lesz! Így legyen! - helyeselték a cigányok.
- Akkor szedjétek fel a sátorfákat, mert hosszú útra indulunk. Országot keresünk magunknak - jelentette be Doja az elképedt cigányoknak.

- Nem maradhatnánk itt? Van fű elég, nagy erdő, folyó... - mondta a vén Vutár.

- Ez az ország nem a tiétek! Nagy bűn kisajátítani a másét! Befogadni nem fogadnak be, úgyhogy nincs más választásotok, mint saját országot alapítani! - mondta a cigányok tündére határozottan.

- Cigányország? Nem is hangzik rosszul! - állapította meg Csádi és nekiállt pakolni.

Nem volt sok pakolnivalójuk, így hát kis idő után útra készen várakoztak.

- Merre megyünk? - kérdezte Mutó.

- Jaj, csak északra ne, mert ott mindig hideg van! - ijedt meg Dzsilla, aki már annyit fázott életében, hogy nyáron is vacogott.

Doja kifésülte földig érő haját és így szólt:

- Kapaszkodjatok a hajamba! Ne féljétek! Ne féljétek! - bátorította az elgyávult cigányokat.

Belekapaszkodtak hát Doja szép erős hajába és várták, hogy mi fog történni. Egyszer csak érezték, hogy felemelkednek és repülnek, mint az irigyelt madarak. Szálltak az emberek, a sátrak, a sovány lovak. Hosszú-hosszú időn át kergették így az időt, mire megérkeztek.

- Nézzetek körül! - biztatta Doja a félelmükben vacogó cigányokat.

Félénken elindultak.

- Mennyi víz! - kiáltotta Dzsilla.

- Mekkora erdő! - csodálkozott Vutár.

- Milyen szép madarak! - ámult el Zurkoja.

- Hogy süt a nap! - örült Dzsilla.

- Ez a mi országunk? - kérdezte Csádi megilletődve.

- Ez bizony! Ez a cigányok földje. Olyan hatalmas, hogy ötven év is kevés lenne ahhoz, hogy körbejárjátok. Ez a sós illatú víz nem tó, hanem a Rom-tenger, ami körülveszi ezt a nagy-nagy szigetet. De van itt ezer meg ezer édesvízi forrás, meg egy kristályvízű folyó is, ami a Rom-tengerbe ömlik. Az állatok szelídek, a fák jóízű gyümölcsöt adnak - mondta Doja tündér az ámuldozó cigányoknak.

- Száz évet megéltem, de nem hittem volna, hogy egyszer saját országunkban élhetünk. Hej, cigányok, ez aztán csoda a javából - és Zurkoja örömeiben zokogva burult az illatos földre.

A többiek követték példáját és könnyeikkel köszöntötték őt is a földet. Doja velük együtt örült, de ő már a holnapra gondolt. Szemei előtt megjelent a benépesített sziget, az emberek elégedett, mosolygó arca. Ami ezután következett, azt hosszú lenne elmondani. De évek múltán meglelt a nehéz munka eredménye, éppúgy, ahogy Doja elképzelte. Szép fehérre meszelt házak sorakoztak egymás mellett. Kertek pompáztak titokzatos színes virágokkal. A házak mögött hatalmas búzátáblákat ringatott a langyos szél. A folyónál és a tengerparton lovak ezrei száguldottak szabadon. De a libák, tyúkok, pulykák, birkák száza sem hiányoztak. A tenger finom húsú halakat adott, akik meg vadhúrra vágytak, azoknak ott volt a szarvasban, vaddisznóban gazdag erdő.

- Mint a mesebeli paradicsomban, úgy élünk! - hitetlenkedtek a cigányok, és alig-alig akarták elhinni jó dolgukat.

Am egy szép reggelen borzasztó dolog történt. Megnyílt a föld és repedéseiből zöld pikkehes, kígyónyakú, póktestű, emberfejű, piros patás lények bújtak elő, cincogó hangot adva. Megszámálhatatlanul sokan voltak és úgy ugráltak, mint a bolhák. Patáik alatt dübörgött a föld, újabb repedések nyíltak, és házak dőltek össze, betemetve a bent lévőket. Akik nem a házból figyeltek a szörnyetegeket, még rosszabban jártak. Akiket elkaptak a kígyónyakúak, darabokra marcangolták és megették. A cigányok halálra rémültek. A nagy riadalomban ki a fára mászott, ki a tengerbe vetette magát, de sokan már a kígyónyakúak látásától szörnyethaltak. Doja sirva nézte, hogy megy veszendőbe sok évi munkája.

- Kik ezek, Doja? - kérdezte remegő hangon Dzsilla, aki egy perc alatt megöszült rémületében.

- Ők a föld alatti rémek, a szüllákok, akik csak akkor jönnek elő, ha elloptak tőlük valamit - válaszolta Doja.

- Jaj, de mi nem loptunk el semmit tőlük - zokogta Dzsilla és haját tépte rémületében.

- Az én kisfiam, Bojá, tegnap este kikotort a földből egy gyémánszemű, piros lábú állatkát. Épp így cincogott, mint ezek a szüllákok - sikította rémülten Zukka.

- Ó, jaj! - sópáncodott Doja.

- Ott... ott van a házukban... adjuk vissza nekik. Mi nem bántottuk... még kecsketejjel is megittattuk - megtegetőzött Zukka.

- Bizony, azonnal vissza kell adnunk nekik. Fuss és hozd ide - mondja Doja.

- Nem, nem, én nem merem. Inkább te... - kérte Zukka elfehéredve.

- Jól van, majd én visszaadom nekik - egyezett bele Doja, és elfutott. Igencsak ügyesnek kellett lennie, hogy el ne kapják a pattogó rémek. Már bent is volt Zukka házában, ahol Bojá, a kisfiú és a furcsa állatka játszott a szönyegen békésen. Felvette ölébe a szüllák ivadékot, és kirohant a rémek közé. Azok rögtön megtorpantak, ahogy észrevették a csöpp szüllák gyereket, aztán hangos cincogásba kezdtek. Doja felemelte a kezét, jelezve, hogy szólni akar, de erre eszeveszett toporzékolást rendeztek a kígyónyakúak. Gondolkodott Doja, hogy most mit tegyen. És megvakarta a fejét. Ebben a pillanatban minden rém a földre vetette magát.

Doja kíváncsian nézett körül és megint megvakargatta a fejét, mire a szüllákok még mélyebbre hajoltak.

- No lám, szóval így lehet banni beletek! - gondolta elégedetten Doja, és elengedte a szüllák ivadékot, aki nagyokod pattanva ugrott egy szüllák anya nyakába.

- Zübirki-ridikiki! Bukiki-zuki! - hajladoztak Doja előtt a kígyónyakúak, számára ismeretlen nyelven hálálkodva, aztán úgy eltűntek, mintha ott sem lettek volna. A föld sebei begyógyultak, a halottakat eltemették, és újra fölépítették a házakat. De mégsem voltak olyan boldogok, mint korábban. A szél simogatása, a madarak éneke, a tenger vad hulláma mind-mind azt suttogetta: "el innen, messzire".



- De jó volt régen vándorolni, ott aludni, ahol az éjszaka ért bennünket - mondta ki Dzsilla mindannyiuk gondolatát.

- Hát olyan nagyon boldogtalanok vagytok itt? - kérdezte megdöbbenve Doja, és úgy érezte, mintha elmulasztott volna valami igen fontos dolgot.

- Szép és jó itt, de hiányzik a vándorlás - motyogta a vénségesen vén Zurkoja.

- És te mit mondasz, Csádi? - kérdezte sápadtan Doja.

- Mit mondana a paradicsommadár, ha selyemzsinórt kötnének kényes lábára, és nem mozdulhatna el onnan soha? - válaszolt kérdéssel a fekete szemű fiú.

- Ha innen elmentek, én már nem tudok többet segíteni rajtatok. Hatalmamból többre nem futja. Gondoljátok jól meg. Itt nyugalomban, gondtalanul éltek. A szüllákok soha többé nem fognak bántani bennünket. Mit akartok? - kérdezte szomorúan Doja.

- Vigyél minket vissza oda, ahonnan elhoztál - kértek.

- A kígyónyakúak visszajöhetnek - sügta félve Dzsilla.

- Itt élnek a lábunk alatt - szölt Csádi visolyogva.

- Ez a büntetésünk, amiért olyan boldogok voltunk! - motyogta a vén Zurkoja.

- Félünk itt, Doja - mondta Mutó.

- Majd én megvédelek benneteket, hiszen már tudom, hogyan kell banni velük - válaszolta Doja halkán.

- Azok a rémek megölték az uramat - zokogta Zukka.

hát szőtt magának, és elindult a földre. A cigányok épp lovaikat itatták a folyónál, amikor észrevették a szivárványon sétáló csodaszép nőalakot.

- Csoda! - kiáltotta Zurkoja, a százéves cigányasszony, és barna kezeit a szívéhez szorította.

- Biztosan káprázik a szemünk - sóhajtott Vutár, a nagy bajszú, és megdörzsölte a szemét.

- Dehogyan káprázik a szemünk, hiszen mindenki látja - mondta Dzsilla és le nem vette volna szemét az égről.

- Na, cigányok, mátlól jó dolgunk lesz, ezt súgja nekem valami! - rikkantotta Mutó és csodálkozva nézett körül.

- Jesszusom! Hallottátok? Mutó megszólalt! - ámuldozott Vutár.

- Nahát, mik nem történnek - motyogta Zurkoja, és jól megnézte a félnótásnak tartott Mutót.

- Nézzétek, mindjárt ideér hozzánk - sügta Mutó, és megbabonázva figyelte a földig érő hajú lányt.

- Ki lehet ez? - kérdezte Dzsilla.

- Talán egy istennő - válaszolta Csádi, a szép cigányfiú elábrándozva, akinek már öt asszony leste minden kívánságát fekete sátrában.

- Mit keresne a földön egy istennő? Olyan inkább, mint egy gyönyörű cigánylány - sóhajtott Mutó.

- Az már igaz, hogy csodaszép - bólogatott Vutár.

- Hű, de gyönyörű! - ámuldozott Csádi nagyokat nyelve.

- Hé! Zukka, Runó, Zoldikó! Gyertek ide gyorsan! - kiáltotta Dzsilla a sátrak felé.

Jöttek is az emberek, futottak, ahogy csak a lábuk bírta, és körülállták nagy szemekkel a mosolygó cigány tündért.

- Az ég lakói tegyék könnyüvé napjaitokat. Bor, hús, kenyér ki ne fogyjon ezüst edényeitekből - köszöntötte őket Doja kedvesen, ahogy illett.

- Neked is szintűgy kívánjuk! - válaszolták a cigányok egyszerre, és érezték, ahogy megtelik szívük szeretettel.

- Gyere, ülj le szerény sátrunkban, és mesélj arról, honnan jöttél - kérte Dzsilla.

Doja megérintette az embereket, megsimogatta a szét cserzett arcukat, és várta, hogy ráismerjenek.

- Tudom ki vagy! - kiáltotta könnyes szemmel Dzsilla.

- Ez a puha kéz - sóhajtott Zurkoja.

- Igen, nem lehet ő más... - suttogetta Csádi.

-... mint a cigányok tündére - tette hozzá Dzsilla.

- Doja! Doja! Doja! - kiabálták a cigányok felszabadult örömmel.

- A mi tündérünk! - szölt Runo.

- A mi jötevőnk! - sirta Zoldikó.

- Maradj velünk örökre! - kérték a tündért.

ÜNNEPI ASZTAL

Trakták, fényes karácsonyfák, nagy ajándékok. Megéltünk, vagy legalábbis álmodtunk valamennyien ilyen karácsonyok járnak. Előástunk hát néhány régi receptet (nem feltétlenül mind karácsonyi), ami ma is elkészíthető, még talán meg is fizethető, s ha másért nem, elfeledettsége miatt különleges az ünnepi asztalon. Nem akarunk csalni: nem mondjuk, hogy a szegény karácsony az igazi karácsony, s azt sem, hogy csak a szegénységben van igazi szeretet. Csupán annyit állítunk, hogy a szegény karácsony is karácsony, s a szeretetet nem feltétlenül űzi el a szükség. Még valamit a fáról, vagy fenyőágról: valaha nem volt rajta cukor, üveg-dísz, villanylámpa. Volt helyette minden, ami összeszedhető vagy sajátkezűleg elkészíthető: gyümölcs, toboz, dió, sütemény...

Böjti bableves

Hozzávalók: 20 dkg száraz bab, 10 dkg sárgarépa, 5 dkg petrezselyemgyökér, 1 fej fokhagyma, 1 fej vörshagyma, 1 egész burgonya, só, pirospaprika.

A megtisztított és megmosott babot néhány órára vízbe áztatjuk, majd hideg vízben feltesszük főni, és a hosszúságra vágott zöldséget, sárgarépát és a kettévágott burgonyát, fokhagymát, vörshagymát, sötétebbet a levesbe. Mikor a bab megpuhult, törött paprikát szórunk a tetejére, és az egészet összeforraljuk.

Mákos guba

Hozzávalók: 65 dkg liszt, 4 dl tej, 2 dkg élesztő, 1 dkg só. Az élesztőt, 2 dl langyos tejet és megfelelő mennyiségű lisztet összekeverve, kovászt készítünk, és meleg helyen kelesztjük. A deszkára vagy tálba kimérünk 60 dkg lisztet, és beletesszük a megkelt kovászt. A tésztát megfelelő mennyiségű langyos tejjel, sóval jól eldolgozzuk. Ha elválik a tálból, akkor jó. A tésztát - amely se túl kemény, se túl lágy ne legyen - lisztezett tálba tesszük, és ruhával letakarva, langyos helyen kb. egy óra hosszat kelni hagyjuk. A tésztát hosszúra kinyújtjuk, kígyóformába összesodorva tepsibe rakjuk, és szép világos színűre sütjük. A kiszült tésztát apró kockákra összedaraboljuk, tálba tesszük, és forró vízzel vagy vaníliás tejjel leöntjük. A vízben, ill. tejben csak addig hagyjuk, amíg puhulni nem kezd a tesztja. Lavasza szejuk, mézet, illetve őrölt mákot teszünk rá, ízlés szerint, és az egészet összerázzuk.

Toros csusza

A malac tüdejét és máját sós vízben megfőzzük, azután finomra vágjuk vagy megdaráljuk. Egy kevés finomra vágott vörshagymát zsírban megpirítunk, belerakjuk a megdarált belsőrészeket, vágott zöldpetrezselymet, sötét borsot, jól lepirítjuk, és összekeverjük a kifőtt és vízben lehűtött közönséges csúsztésztával.

Hájas kalács

Hozzávalók: 30 dkg hár, 40 dkg liszt, 2 tojássárgája, só, fehér bors, lekvár. A hájat megtisztítjuk hártától, húsdarálón megdaráljuk, és hideg helyre tesszük. A lisztből, a tojássárgájából, a fehér borból rétestésztát gyúrunk, jól kidolgozzuk, hogy apró hólyagok keletkezzenek a tészta felületén. Lisztezett gyúródeszkán 1,5 cm vastagra nyújtjuk, és késsel rásimítjuk a hájat. A tésztát könyvszerűen összehajtogatjuk, 1 cm vastagra nyújtjuk, és még kétszer hajtogatjuk, közben mindig legalább 20 percet pihentetjük. Az utolsó pihentetés után fél cm vastagra nyújtjuk, forró késsel felvagdossuk 4 cm széles és 7 cm hosszú darabokra. Mindegyik tészta darabra egy diónyi lekvárt rakunk. Félbehajtuk, megszórjuk cukros mandulával vagy vagdalt dióval. Sütés előtt két órát pihentetjük hideg helyen. Közepes hőmérsékletű sütőben sütjük.

Paprikás tojás

Hozzávalók: 8 tojás, 1 fej vörshagyma, 1 kanál zsír, pirospaprika, só, 2 dl tejföl. A tojásokat megfőzzük, és meghámozzuk. Apróra vágott vörshagymát zsírban megpirítunk, egy kevés pirospaprikát, sötét borsot hozzá. A meghámozott kemény tojást karikára szeleteljük, és beletesszük a hagymás, paprikás zsírba, egy kevés vízzel felengedjük, felforraljuk. A tetejére tejfölt teszünk. Vajas makarónival tálaljuk.

Tojástokány

Hozzávalók: 8 tojás, 40 dkg rizs, zsír, bors, pirospaprika, vörshagyma, petrezselyem, paradicsom vagy paradicsompüré, só. A tojásokat megfőzzük, majd meghámozzuk. A rizst zöldpetrezselymes zsírban készítjük el, jól megborsozzuk. Bő hagymával paprikás mártást készítünk, beletesszük paradicsomot, belevágjuk karikára a kemény tojásokat és megsózzuk. Egyet forralunk rajta, de nem keverjük, csak rázogatjuk. Úgy tálaljuk, hogy a tál

közepére tesszük a tojást egy kicsit megborsozva, és körös-körül koszorú formában a párolt rizst. Fejes salátával kínáljuk.

Rétes

Hozzávalók: 30 dkg rétesliszt, 2 dkg zsír, 1 tojás, só, 1 kávéskanál ecet. Ez a mennyiség egy kihúzásra elegendő, és kb. 5 adagnak megfelelő. A kihúzást egy nagyobb konyhasztalon vagy ebédlőasztalon végezzük. A gyúródeszkán hólyagosra dolgozzuk a lisztet, a sót, a tojást, az ecetet és kb. 2 dl langyos vizet. A tésztából cipőt formálunk, és lisztezett deszkán meleg lábassal letakarva 20-25 percig pihentetjük. Az asztalt leterítjük abrosszal, meghintjük liszttel, és az olvasztott zsírral megkent tésztát az asztal közepére téve, lisztezett ujjainkkal lassan kihúzzuk, minél vékonyabbra. A széleken levő vastag részt leszaggatjuk vagy levágjuk, a rétest pedig néhány percig szikkadni hagyjuk. Ezután zsírral meglocsoljuk, az előre elkészített töltelékkel meghintjük. Az abrossz segítségével összegöngyöltjük. Kiszírozott tepsibe helyezük, majd tojással megkenjük, és forró sütőben ropogásra sütjük.

Rétestöltelékek:

Almatöltelék: 1 kg savanykás almát meghámozzunk, legyaluljuk, és a morzsával meghintett réteslapra terítjük. A tetejét fahéjas cukorral meghintjük. Mazsolát és ismét morzsát szórunk rá, és összegöngyölve megsütjük. Ha nagyon gazdagon akarjuk készíteni, a felső morzsaréteg helyett diót szórunk rá.

Káposztatöltelék: 1 kg káposzta, 3 evőkanál olvasztott zsír, 10 dkg cukor, só.

A legyalult káposztát enyhén megsózzuk, rövid ideig állni hagyjuk, majd kinyomkodjuk, és a zsírban megpároljuk. A kinyújtott rétestésztát a kihűlt káposztával megtöltjük, megcukrozzuk és összegöngyöltjük. Ha sósan szeretjük, egy csipet sót és törött borsot adunk hozzá.

Cseresznye- vagy meggytöltelék: 1 kg cseresznyét vagy meggyet (lehet fele-fele arányban együtt is venni) kimagozzunk, morzsával meghintett rétesre terítjük, a tetejét morzsával és darált dióval meghintjük, és a meggyet erősebben, a cseresznyét közepesen megcukrozzuk.

Túrótöltelék: 3 púpozott evőkanál cukrot kikeverünk 5 dkg vajjal, meg három tojássárgájával, teszünk bele 30 dkg áttört tehéntúrót, 2-3 evőkanál tejet, 1 evőkanál lisztet, 5 dkg mazsolát és a tojások habbá vert fehérjét.

Velős gombóc

Hozzávalók: 10 dkg csontvelő, 1 egész tojás, 1 tojássárgája, 1 zsemle, 5 dkg zsemlemorzsa, 2 dl tej, só, bors, egy fél csokor zöldpetrezselyem.

A nyers csontvelőt szitán áttörjük, egy tálban simára keverjük, hozzáadjuk a tejbe áztatott zsemlet, a zsemlemorzszát, a tojást, a sötét és a fűszereket. Jól összekeverjük, apró gombócokat formálunk belőle, sós vízben kifőzzük, és húslevesben tálaljuk.

Köménymagos leves

Hozzávalók: 1 kanál zsír, 3 kanál liszt, 1 kanál köménymag, só. A zsírt feltesszük a liszttel pirítani. Folytonos kevergetés mellett szép sötétbarnára pirítjuk, vigyázva, hogy meg ne égjen. Köménymagot teszünk bele, és rögtön föleresztjük vízzel. Megsózzuk, és jól felforraljuk. Azután levesszük a tűzről, mert ha tovább forr, kellemetlen íze lesz. Tálaláskor pirított zsemlekockákat adunk hozzá. Tálalás előtt a levest leszűrjük.

Tejleves

Hozzávalók: 1,5 tej, 4 dkg liszt, 3 dkg cukor, 2 dkg vaj, só, citrom. A tejet felforraljuk, majd hozzáadjuk a szárazon világosra pirított, egy kevés hideg vízzel elkevert lisztet, és jól felforraljuk. Sóval, cukorral és citromhéjjal ízesítjük. Finommetélt főzünk bele, tálaláskor belemorzsoló vajjal feljavítjuk.

Kukoricakása

Hozzávalók: 30 dkg kukorica. A kukoricát kézi őrőln megőröljük, vagy fozósárba szétzúzzuk. Aztán többször megmossuk. Hideg vízben föltéve mérsékelt tűzön főzzük. Közben gyakran kevergetjük, nehogy az edény aljához süljön. Amikor már majdnem kész, egy kevés sötét szórunk bele, és tovább főzzük, amíg meg nem puhult, és olyan nem lett, mint a főtt rizs. Tejjel fogyasztjuk. Ha melegen kerül az asztalra hideg forralt tejjel, ha pedig hidegen, forró tejjel ízletesebb. De melegen is, hidegen is jól lehet szolgálni savanyú tejjel vagy tejfőllel. A szegényparasztság körében régebben kedvelt volt még a tökmagolajjal vagy napraforgóolajjal rétegezett kukoricakása is, ezt melegen fogyasztották. A kukoricakását böjti ételek készítéséhez is használjuk, pl. hús nélkül töltött káposztába rizs helyett. (A recepteket Szakál László Régi ünnepek a konyhában című könyvéből vettük.)

- ... És még hányat marcangoltak szét! - emlékezett a nagybajuszú Vutár.

- Jól van. Holnap hajnalban visszaviszlek benneteket oda, honnan elhoztalak, az idegenek földjére - egyezett be Doja tündér és nem állhatta meg sírás nélkül.

A cigányok nem szóltak, nem sírtak, de elgondokozva mentek be kőházaikba aludni. Másnap hajnalban nagy sürgős-forgásra ébredt Doja.

Pakoltak a cigányok serényen. Mindent el akartak vinni, ami csak a kezük ügyébe került. A kocsiderék megtelt, de legszívesebben még a házaikat is elvitték volna.

- Emberek, ez nem lesz így jó. Csak annyit vihetünk el, amennyit idehoztunk. A hajam nem bírja el ezt a sok cókmozót - ijedt meg Doja.

- Ó, dehogynem, hiszen te tündér vagy, még varázsolni is tudsz - nevetett Mutó.

- Már hogy hagynám itt száz lovamat - morgolódott Vutár.

- Baj lesz ebből - mondta a tündér rosszat sejtve.

- Nem lesz semmi baj - erősködött Vutár.

Doja látta, hogy nem hallgat rá senki, hát nem szólt többet. Lesz ami lesz, gondolta szomorúan.

- Útra készen állunk, jelentette be Dzsilla.

- Kapaszkodjatok a hajamba az egyik kezetekkel, a másikkal meg el ne engedjétek a szekerek rúdját - kiáltotta Doja, és már fel is emelkedtek, mint sok-sok évvel ezelőtt.

Repültek-repültek, messze maguk mögött hagyva Cigányországot, de a tündéren kívül nem sajnálta senki a zsíros termőföldet, a titokzatos, bódító illatú virágokat.



a színes tollú szelíd madarakat, a tengert, a folyót, a forrásokat, a sós illatú levegőt, a nyugalmat árasztó erdő susogását.

- Jaj, nem bírom már tartani magam! - kiabálta Csádi.

- Engedd el a szekered rúdját! - parancsolta Doja.

- Dehogynem! Mi lesz a lovaimmal akkor?! - dacoskodott Csádi, de abban a pillanatban már zuhanni kezdett.

A cigányok átkozódtak rémületükben. Doja nyugodt volt, és hatalmas sárga pillangókat varázsolt a zuhanó Csádi segítségére, aki puhán, baj nélkül ért földet egy sosem látott vidéken. Repültek tovább. A barna kezek egyre fáradtabban kapaszkodtak Doja erős hajába, aztán kimerülten lehanyatlottak. Csádi után Vutár, később Dzsilla is lezuhant az ismeretlen földre, de Doja nekik is elküldte a sárga pillangókat segíteni.

- Mi lesz velük? Mi lesz velük? - gondolta mély fájdalommal Doja.

Am egyszer csak érezte, hogy egyedül repül, hajába már nem kapaszkodik senki.

- Ó, a szerencsétlenek! Szétszóródtak a nagyvilágban. Most aztán vándorolhatnak, hogy egymásra találjanak - sópáncodott a tündér és sírni kezdett. - Én már nem tudok segíteni rajtuk! - zokogta a kíváncsi bárányfelhőknek, és a szivárványon visszasétált rég elhagyott palotájába.

A cigányok azóta is vándorolnak egymást keresve, és visszavárják Doját, a cigányok tündérét, hogy segítse meg őket nagy bajukban. És mesélnek hideg éjszakákon a csodaszép Cigányországról, amelyre hitetlenkedve gondolnak még ők is, mert tán igaz se volt.

*

Karácsony-esti mesénket Szécsi Magda Az aranyhala lőszem tükre című cigánymesekönyvéből vettük. A grafikákat a szerző a 424-nek rajzolta.

LEVÉL

(FÉLE)

EGY SZÍNÉSZNEK KÉSZÜLŐ BARÁTNÉMNAKI

Kedves Kriszta!

Szivességet kértél tőlem, - megadtam. Lelkem rajta! Meg is haragudhattál rám. Arra kértél, ha szükségem lesz rá, segítsek Neked valamelyik vidéki vagy pesti színházban elhelyezkedni segédszínésznek, csoportos szereplőnek, netán stúdiósoknak. Mint tizenhat éves diplomás színházrendezőnek módomban is lenne segíteni, mégis elutasítottalak. Megindokolnám, miért.

Színész akarsz lenni. Készülsz a felvételre és egészségügyi szakközépiskolai érettségidre. Az elszaporodott magán-színiskolák egyikének ígéretében hittél, miszerint felkészítenek a felvételre. Megnéztem az ott folyó munkát és az elkészült vizsgaelőadást. Szerencsés vagy, nem a legrosszabb helyre fizetted a havi 1.000 forint tandíjat. Amennyire vállalásuk teljesíthető, annyira teljesítik is. Rajtuk nem fog múlni felvételi sikere. Rajtad sem, hiszen verseket, monológokat keresel, találsz és tanulsz meg, tisztelettel, sőt alázattal közeledsz vágyott hivatásod felé. Tehetséged is van hozzá. Kérdés: elég-e ahhoz, hogy felvegyenek a Színművészeti Főiskola színészszakára, hogy a dolog természetes útján színész legyél?

Nem biztos, hogy elég.

Ha elementárisan tehetséges lennél, ha szakmai, hang- test, adottságaid, szexepiled egyértelműen feljogosítanának is a színpadra, a közönség figyelmére (nem egyértelműen esetekben), akkor sem lehetnél biztos abban, hogy fölvesznek. Más emberek napi hangulatuk, személyes ízlésük szerint kénytelenek dönteni jövődről. Nincs objektív mérce, de van még 3-5000 vetélytársnőd. Szintén tehetségesek (valamennyire), szintén szépek és érdekesek (többé-kevésbé), szintén fölkeszültek (jól-rosszul) és okkal-joggal hiszik, hogy ott a helyük az évente kiválasztott tíz-húsz szerencsés között. És akad ráadásul évente egy, maximum kettő, akit valamely Istent ujjára jelölt erre a pályára, akit nem lehet nem észrevenni.

Lebeszélnelek arról, hogy felvételizz? Szó sincs róla. Az ember járjon az álmai végére! Ám nem elég az álom! Tervek is kellene! A Te terved, amihez segítséget kérted, nem terv, hanem az álom kerülő úton való megvalósítására tett önsorsrontó kísérlet.

Sőt! Ténnek egy nagy kérdőjelet álmod mellé is. Színésznek lenni ma, Magyarországon? Meg ne haragudj a szójátékért, - nem leányálom. Talán annak a tíz-tizenként megjelölt nagy tehetségnek az, de ebben sem vagyok biztos. Az utóbbi 20 évben volt módomban megfigyelni a színészdipломát szerzett szerencséseket, az álmukat megvalósítókat. Minimum ötven százalékuk nincs már a pályán. Többségüket nem a szakma selejtezte ki, önszántukból döntöttek a pálya elhagyása mellett, tragikusan gyorsan ebredtek fel álmukból.

Sokan külföldre mentek. Nem színésznőnek, hanem feleségnek, anyának. Olyan helyre, ahol a nyelvi korlátok miatt esélyük sem lehet a színpadra. Egy-két nevet, mutatóbá: Vörös Eszter Melinda volt, Ilma volt, Cordelia volt a magyar Nemzeti Színházban, Bordán Irén megszámlálhatatlan filmben játszott főszerepet. Monori Lili; Bánfalvi Ági a Vígben, Mária Melinda a Nemzetiben, Szalai Edit a Madáchban kezdett ígéretesen, Mátrai Márta, Jutkovic Kriszta, vagy Polyák Zsuzsa nevét idő sem volt megismerni. Az itthon maradt pályaelhagyók? Az ő nevüket érzékenységük, nyugalmuk védelmében nem írom le. Elég legyen annyi, hogy van közöttük sikeres textilművész, futóbolond alkoholista, pedagógus, moziüzemvezető, díszfésű. Nem biztos, hogy ők voltak alkalmatlanok a pályára, valószínűleg a pálya alkalmatlan rájuk.

Sajnálom őket? Inkább azokat sajnálom, akik felébredtek bár az álomból, megmaradtak a pályán, elkeseredetten élnek - zömmel - vidéki színházaink egyre sivárabb hétköznapjait. Azokat, akik szeretik és tisztelik a színházat, hisznek elhivatottságukban, vagy már nem is hisznek, de mit kezdjenek magukkal? Azokat, akik havi tízezerből (bruttó) tartanak fenn két lakást, nem választhattak legutóbb, hiszen nem élnek lakóhelyükön, akik szorongva utaznak férjhez, társához, szülőhöz hétfői szerelemért, szeretetért; színházi cellájuk magányát oldják alkohollal, alkalmi szerelemmel, évente cserélődő alkalmatlan vezetővel, új kollégákkal, vívják jó esetben művészi, rossz esetben presztizscsökkentő, rettegve szülnék, ha mernek, gyereket; lesz-e visszatérés; majd a lelki kifurdalás, hogy ez a tébolyult álom nem engedi igényük szerint felnevelni a csak azért is megszületetteket; sajnálom azokat, akik elviselik az egyre kínosabb nehézségekkel összetoborzott közönség évszázados hagyományú megvetését a rossz életű színészről iránt. Azokat sajnálom, akik rettegve néznek a tükörbe, hiszen egykor mindnyájan fiatal színésznőnek szerződtek, s nem tudjuk kellene-e középkorúnak?... Folytassam? Minek? Hiszen erről az álomról nem akarok lebeszélni, csak egy kérdőjelet akartam mellébiggyeszteni. Ez még nem a színházi pokol legmélyebb bugyra. Az az út, melyre segíteni kértél - mélyebbre vezet.

Az eddig említett diplomásoknak, legalább, ha elég szerencsések, ha elég tehetségesek, ha akad rendező, (jó vagy rossz), aki bizik bennük, vigaszul jut két-három évente egy-egy csodaszerep, négy-öt évente egy-egy igazán jó előadás. De mi jut azoknak, akiknek a diploma sem adott szakmai alapokat, kezdeti bizalmat, művészi kapcsolatokat, barátságokat, legalább ebben a szűk körben ismert nevet? Először is, ismerjem el, jut nekik némi halvány esély. Hátha ők is istenadta tehetségek, de valamilyen, talán valamilyen furcsaságuk okán a főiskolán nem kellek? Pogány Judit és Csákányi Eszter a nagy példák. De tudsz-e másokat? Ellenpéldák ők, akik erősítik a szabályt, az esélytelenség szabályát. Évente, bár több-százan vágnak rá, 20-30 lány jut ehhez az esélytelen esélyhez, hogy megpróbáljon színésznő lenni,

diploma nélkül. Egyiküket, másikukat később fölveszik a főiskolára, talán azért, mert szakmailag erősödtek, gátlásaik oldódtak a színházi gyakorlatnak köszönhetően. Ők is ritka kivételek. Mi vár a többiekre? Azokra, akik legfontosabb éveiket, - amikor szakmát, hivatást lehet tanulni, begyakorolni, egy életre társat lehet találni - feláldozták ezért az álomért? Azokra, akikre ideig-óráig szükség van a színházban, hiszen sok olyan feladat akad, mely "alantas" a diplomás művészeknek. Vannak az egy-két mondatos kis szerepek, a zenés darabok táncára, a népség, katonság. Néha előfordul, hogy nem tudtak, vagy elfelejtettek a társulathoz fiatal színésznőt szerződtetni, vagy kirúgták, vagy éppen kímélik, s így időlegesen kisüt a Nap, esélyt kap a segédszínész kislány: szükség van rá, használják. Az előadás valahogy lebonyolódik - sajnos valahogy mindig lebonyolódik, ha nem kellene, akkor is -, a szerepet valahogy eljátssza. Mi következik ebből? Újabb lehetőségek? Tehetségének tervszerű fejlesztése? Ugyan kérem! Tele sóvárgással megy vissza a többiek közé a karba, a tömegbe. Aztán két-három év elteltik, jönnek az újak, a még fiatalabbak. Ha szerencséje van, öt kirúgják. Más színháznak nem kell, megvan nekik a saját ugyanilyenjük. Talán megúszták, talán kiheveri, bár elfelejteni soha nem fogja.

Ha balszerencséje van, akkor megtartja színháza, vagy leszerződte egy másik. Helyzete nem változik, fizetése már eléri a 6000 forintot (bruttó), talán még színészi besorolást is kap egy - esetleg önzetlenül - jólelkű igazgatótól. Szerződése mindig csak egy évadra szól, meghosszabbítása kétséges, harcolnia kell érte: ameddig lehetséges szorgalommal, tisztességgel, önképzéssel. Ha ez nem elég? Akkor más eszközök szükségesek, hiszen a színházon kívüli, civil életben már nem találná a helyét. Szakmát nem tanult, vagy ha igen, nem gyakorolta be, magánélete színházi létének kiszolgáltatott, szélsőszerűen borulékony. Nehéz, majdnem megoldhatatlanul nehéz öt-tíz év reflektorfény (néha csak vágya) után bolti eladóvá vagy szövőnövé lenni, de mi más lehetne tanu-

lás, felkészülés nélkül 25-30 évesen? Küzdeni kell a színházi szerződésért, keményen, bármilyen eszközzel! És vajon melyek egy fiatal nő lehetséges eszközei? Jelleme és teste. Ők lesznek a társulat besúgója és hamis tanúja, az állandó szarkeverők, a mindent elvállalók, ők lesznek az idősebb férfiszínészek, vezetők, rendezők, városi tisztségviselők szeretői, köznyelven matracai, jó esetben második, harmadik feleségük. Ők lesznek rangos miniszteriális vendégek, fővárosi kritikusok mellé az igazgató által kirendelt, minden szolgáltatásra kötelezett kísérők, stb. Egy idő után már ez sem segít, nem kellek már ezekre a feladatokra sem. A szerepkört betöltik a még fiatalabbak, a frissebb álmúak. Egyikük-másikuk talán a színháznál maradhat, megkeseredett sűgőnek, szervezőnek. Más munka nem akad. A többiek az utcára kerülnek. Pedig addigra legtöbbször igen sokat magtanul a színi mesterségből. De kinek kell középkorú segédszínész? Diplomás se nagyon.

A minap módomban volt átnézni a TV színészegyeztető könyvét, annak is a szerződés nélküli, szépítés nélkül mondva állástalan színészek fejezetét. Háromnegyedük - kb. 150-en - diploma nélküli, 30 évesnél idősebb volt vidéki segédszínész. És hányan vannak, akik nem kérték felvételüket erre a szomorú listára, vagy valahol, valakik még oda sem érdemesítették őket. Mi van velük? Hogy élnek? Csurrán-cseppen-e nekik egy-két felépés, egy-két nap filmstatisztálás, két-három tekercs szinkron háttér-zaj? Kit érdekel?

Hát kedves Kriszta, ettől az úttól óvnálak én, ezért nem segítek Neked színházhoz kerülni, ezért beszélek rá, hogy a szakmában helyezkedj el, azt tanul meg, abban legyenek terveid. Tizenhét évvel garancia arra, hogy ha kell, lesz erőd, maradék energiád álmaid után járni, újra és újra felkészülni, felvételizni a főiskolára. Lehet, hogy sikerül. Drukkolok Neked.

Barátsággal üdvözöl:

Nagy András László



Tisztelt Szerkesztőség!

Ez a levél most már Önöknek szól. Szerény véleményem szerint ez nem áldás, hanem átok. Számoljanak utána. Ha igaz amlt a levél állít, egy év múlva kipusztul az emberiség, mert mindenki minden szabaddéjében, sőt munka helyet is másolatokat fog készíteni. (Aki nem, azt meg a sorozatos balszerencse "szelektálja ki".) Csínáljanak vele amit akarnak.

Sok "szerencsét":

Bokros Szilárd

Ez a fohász szerencsét hoz Önnek!!!

Az eredeti fohász Hollandiában van. Ez már 900-szor bejárta a világot. A szerencse most Önhöz érkezett. A levél kézhez vétele után 9 napra szerencséje lesz.

Ez nem tréfa!!!

A szerencse postán fog érkezni. Semmiféle pénzt nem kell

kidobni, és nem is lehet. Ezt nem lehet megvásárolni, küldje ezt a levelet annak akiről tudja, hogy szüksége van a szerencséjére. Ne tartsa meg a levelet.

Kézhez vétele után 96 órával tovább kell küldeni.

Mi történt?

Egy református lelkész 800.000 dollárt nyert. Jore Fri-latt 400.000 dollárt nyert volna, de elvesztette, mert megszaktította a sort. Kosli tábornok a levél kézhez vétele után meghalt, mert nem küldte el a levelet, pedig 705.000 dollárhoz jutott volna.

Készítsen húsz másolatot és küldje tovább ismerősöknek. Egy pár nap múlva meglepetés ér. Ez akkor is igaz, ha nem hisz benne.

Gorrtrabri Sádi 1953-ban megkapta a levelet, titkárnöje készítette húsz másolatot, pár nap múlva 200.000 dollárt nyert a lottón. Gsall Bill hivatali alkalmazott elfelejtette elküldeni a

levelet, pár nap múlva elbocsátották állásából.

Végül mégis elküldte a levelet, és jobb álláshoz jutott. Hans megkapta a levelet és eldobta, mert nem hitt benne. 9 hónap múlva elvesztette mindkét karját.

SEMMI OKBÓL NE SZAKÍTSA MEG A LEVELET!!!

KÜLDJE TOVÁBB!!!

NE FELEJTSE, PÉNZT NEM KELL KÜLDENI!!!

SOK SZERENCSE!!!

Ime, harmincezer példányban továbbadtuk a levelet. Várjuk a szerencsét, mely postán érkezik. Olvasóinkat arra kérjük, engedjenek a levél szelid erőszakosságának, adják tovább a 424-est még úgy 12 embernek. És akkor, tessék elképzelni, csak áll az ország a dolláresőben és olvassa a 424-est, ami így búcsúzat küldetésétől. Az elégedetlenek lapjából az elégedett levélterjesztőké lesz.



Angyalszív Film

Alan Parker

Festőien hideg, csodálatos képek. A le-
robbant Amerika. Szűk sikátorok, tüzlép-
csők erdeje, felborult kukák, egymásra
hányt, szélfutta szeméthalmok, rosszul
öltözött, elhasznált emberek. És, csak
úgy mellékesen, egy elvágott torkú, meg-
fagyott hulla; nincs szerepe a törté-
netben, egy tárgy csupán, ami
hozzátartozik az utcaképhez. New York,
1955.

Mondhatnánk, hogy mesterkélte az
egész, tudatos hangulatkeltés. Valóban
tuatos, és hihetetlenül profi. Művészi
alázat és alaposság, hosszú évek aprólé-
kos műhelymunkája sugárzik belőle. És
hogyan mesterkélte? Alan Parker egy sátán-
mesére szerződött és a film utolsó né-
hány kockájáig mégsincs nyoma az
ördögről szóló horror-filmek izdagszá-
gú fantazmagóriáinak, amelyek belőlem
inkább derültséget, mint félelmet szoktak
kiváltani: nincs recsege körbeforgó fej,
zöld hányadék, vámpírfog, nincsenek
megelevenedő hullák és fantasztikus
rémpofák. És ez nem kis bravúr, hisz a
történetben szerepel a sátán, vannak ri-
tuális gyilkosságok, ördögtől megszállott
kisgyerek. Alan Parker azonban mindezt
a valóságba ágyazza, és - amíg a törté-
net engedi -, kinosan ügyel a valóság-
ábrázolásra. A film főhőse, akiről sokáig
úgy tűnik, egyszerű magánszág, mint-
ha csak Chandler csodálatos krimijeiből
lépett volna elők (Mickey Rourke re-
meklése). Elhanyagolt, lezser fiatalember,
aki, ha kicsit kesernyésen is, de jól elvan
a maga kis koszos világában, és azért
lett magányos, mert ez az életfor-
ma egyszerre elégíti ki függetlenségi vá-
gyát és lelkeinek kukkolói kíváncsiságát.

És a Sátán? Nincs ördögi arc, szarvak,
háborzongató tekintet, csak egy finom
humorú utalás: hosszú, kunkori körmök
az ujjai végén. Robert De Niro játssza
guruszerű formázva, kevés trükkel,
meglehetősen emberinek. A kedélyek
borzolását a kamerára, a zenére és a vá-
gásra bízta a rendező. Még a rituális
gyilkosságok, amelyeknek a magánszág-
lászt megtalált tanúi esnek áldozatul, sin-
csenek túllihegve; többnyire csak
hullákat látunk, igaz, nem kevés vérrrel
meglocsolva és egy álomszerű, véresóval
áztatott, van szeretkezést (a nő a gyö-
nyörű igazgató, Lisa Bonet).

És a sztori körül ott az ötvenes évek
Amerikája. Az ábrázolás, noha épp csak
odavetettnek látszik, olyan hiteles, mint-
ha magunk is ott sétálnánk Brooklynban,
Harlemben vagy New Orleansban. Nem
mesterkélte az a szegénység, én jó húsz
évvel később jártam arrafelé: a legendás
Broadway színházainak faláról mállott a
vakolat, a Times square-en, lépten-nyo-
mon félelmet keltő figurákba botlott az
ember, a Hollywood sugárút többnyire
jelentéktelen, összevissza házai pedig
napközben alig látszottak ki a neonreklá-
mok órmótlan vastraverzei közül.

A film egy nyugodt pillanatában (alig
van ilyen, zökkenésmentes iramban pe-
reg a történet), egy kényelmesen kitar-
tott, mozgalmal utaképp alatt eszembe
jutott, mi ötvenötben micsoda csillogó
álomnak képzeltük Amerikát. Rövidnad-
rágos kölyök voltam, a környék és az
emberek tele voltak a háború emléknyo-
maival: lebombázott házak kögrundjain
bujócskázunk és szívtuk a csikket, szü-
leink a háború előtt, -alatt, és -után

szerzett sebeiket nyalogatva, gyanakodva
és félve acsarogtak egymásra, és egy év-
vel később, a filmben látott rituális gyil-
kosságok helyett gépfegyverroportás
keltett bennünk félelmet, golyótalálta
matrózt temettünk a kögrundon és el-
borzadva hallgattuk a Corvin-közben
vasúti talpa gyanánt felsilcholt hullák-
ról szóló beszámolókat. Ezen a tájon ak-
koriban nem figyelmeztetett az ördög
felismerésére finom utalásként kunkori
köröm: kiköpött emberformák dörögtek
demokráciáról, a dolgozó nép hatalmáról.

Alan Parker Amerikája nem sokkal vi-
dámabb. Hőse a film során ráébred,
hogyan aki után nyomoz, az önző, másokat
kihasználó énekes, aki háborús sérülése
miatt elvesztette emlékezetét és arcát,
és aki úgy nyert új életet, hogy szövetsé-
get kötve az ördöggel megkapta egy is-
meretlen kiskatona szívét, valójában ő
maga, és ő a felelős a nyomozását kísérő
rituális gyilkosságokért is. Az addig hi-
deg profizmussal elkészített film a ráéb-
redés pillanataiban felizzik. Alan Parker
másik, átütő hatású filmjét juttatja
eszembe, A falat, amely túl a Pink
Floyd-szövegen, valami iszonyú, keserű
kiábrándultságot sugároz. Ennek a film-
nek a címe, Angyalszív. A történetre és
Alan Parker keserű kiábrándultságára
utal: az ismeretlen kiskatonát, akinek ki-
vágott szívét a főhős megkapja, Harry
Angelnek, azaz Angyal Harry-nek hív-
ják...

Az angyal megölték, az ördög aligha-
nem bennünk lakozik.

Görgényi István

BULI VAN!

- szilveszteri előzetes -

Egy bullban mindig előkerül az alkohol. Van, aki egész jó-
pofa lesz a szesztől, van, aki bármennyit is iszik, nem lesz
tőle részeg. És olyan is előfordul, hogy valaki már egy-két
pohár bortól vagy egy-két felestartól eszméletlenül dőlt
kezd művelni. Ha nem tudnánk, hogy bull előtt nem ivott
semmit, azt hihetnénk, hogy részeg, de valahogy mégsem
emlékeztet a részeg emberre: nem dülöngél, nem mossa
össze a szavakat, és még csak nem is feldobott. Vannak
olyan emberek, akikre az alkohol nem szokványosan hat.
Ezek az emberek nem fokozatosan rúgnak be, nincs fo-
lyamatosság az enyhe spiccesség és a merev részegség
között. Hirtelen, egyik pillanatról a másikra furcsán kezd
viselkedni, és még csak nem is ivott sokat! Ezt az állapo-
tot az orvostudomány patalógiás részegségnek nevezi, el-
különíti így a szokványos részegsétől, amelynek
lépcsőfokait mindnyájan ismerhetjük.

Azzal, akire a szesz nem a megszokott módon hat,
nagyon meglehetősen a kapcsolatfelvétel, nem lehet vele be-
szélgelni, szinte meg sem hallja, amit mondunk. Néha a
saját nevét sem tudja megmondani. Gyakran vannak ér-
zékcsalódás, hallucináció: úgy látja, hogy mozognak a
bútorok, az ágyra odavetett sálát tekergő kígyónak véli,
vagy aktívan magyarul és gesztikulál egy csak az ő szá-
mára látható valakivel. Úgy viselkedik, olyan megnyilván-
ulásai vannak, hogy valóban nem lehet ráismerni, mintha
teljesen kifordult volna önmagából. A helyzethez egyálta-
lán nem odaillo cselekedetet művel, pl. hirtelen az asztal
alá bújjak az atomtámadás elől, vagy indokolatlanul azzal
vádolja a legjobb barátját, hogy cserben hagyta. Heves,
teljesen indokolatlan és túlméretezett indulatkidörög-
lés, pl. hirtelen rátámad valakire, és agyon akarja verni.
Agresszíven támad.

Mindezeket olyan mély alvás követheti, amelyből szinte
alig ébredhet fel. Nem is szabad ebből az ún. terminális
éber lesz. Ébredés után csodálkozva és megrettenve hall-
gatja majd, hogy miket is művelt, hiszen semmire sem
emlékezik. És nem hazudik, nem takargatja magát: való-
ban emlékezetkiesése van. Az a bizonyos szabályos film-
szakadás.

Persze nem minden filmszakadás jelez patológiás részeg-
séget. Csak akkor van erről szó, ha az összes többi jel-
lemző megtalálható. Érdekes módon a patológiás
részegségben szenvedő ember nem tűnik részegnek, hi-
szen - mint már írtam - mozgása stabil és kiegyensúlyo-
zott, beszéde érthető - csak éppen a helyzethez
egyáltalán nem illik, és egyik percről a másikra alakul ki
ez az állapot.

Semmiképpen sem szabad az ilyen embert egyedül hagy-
ni, mert potenciálisan veszélyes lehet mind önmagára,
mint a többiekre. Sokat ugyan nem érnek a szavak ilyen-
kor, hiába próbálkozunk a megnyugtatóssal. Az a legsze-
recesebb, ha valamilyen módon meg tudjuk hánytatni,
le tudjuk fektetni őt. Ha van a háznál, akkor adhatunk
enyhe nyugtatót is neki. Feltéve, ha beveszi. Ha semmi-
képpen nem tudunk boldogulni vele, ne féljünk mentőket
hívni, vagy az ügyeletes orvost. Semmiképpen nem fog-
nak minket megszidni, hogy "lelítettük", "benarkóztattuk",
hiszen az orvosok hivatalból ismerik ezt a ritkán előfor-
duló, de meglehetősen veszélyes állapotot.

Martinek Erzsébet

DROGKARRIER

A rendőrségi nyilvántartás szerint Ma-
gyarországon még mindig nincs drog-
probléma...

Ezzel szemben az 1986-ban alakult
drogprogram kutatásai ennek ellen-
kezőjét igazolják. Pontosabban: emel-
kedett a divatos gyógyszerek
fogyasztása (opiátok, Valerina, Anda-
xin, Noxycoron), a mákkészítmények
használata (tea, intravénás adagolás)
viszont az utóbbi években csökkent
a szerves oldószerek fogyasztóinak
száma. A Korányi Kórház Baleseti
Belosztályának adatai: 1985-ben 482,
1986-ban 589, 1987-ben 822 drogfo-
gyasztót kezeltek. E csoporton belül
a narkománok száma (1985-89)
1434, hatvan százalékuk férfi, negy-
ven százalékuk nő. Azok között,
akiknek tudták a foglalkozását: fizikai
munkás 49 százalék, szellemi foglalko-
zású 11 százalék, inaktív (nyugdí-
jas, tanuló, háztartásbeli) 21 százalék.
Sorolhatnám még az adatokat, száza-
lékokat, amelyek az utóbbi években
növekedtek s feltehetően a kérdést:
az 1986-ban alakult két drogbizotti-
ság közül vajon miért csak az egyik
- a dr. Gerevich József vezette cso-
port - működik aktívan? Megjegye-
zendő, a költségvetésből mindkét
csoport ugyanannyit kapott...

A hattagú drogcsoport sajtótájékoztá-
sán számolt be az eltelt három év ku-
tatási, megelőzési, gyógykezelési és
rehabilitációs munkájáról. Egyik leg-
fontosabb programjuk az iskolai
drogmegelőzés. Bármennyire is hihe-
tetlen, de a 10 éves gyerekek 80
százaléka a családdal együtt dohány-
zik. Ilyen esetekben rendkívül nehéz
leszoktatni a gyerekeket, hiszen ma-
ga a család sem tekint gondnak a
dohányzást. Azokban az iskolákban,
amelyekben elkezdtek a megelőzési
programot, a tanulók és tanárok
kedvezően fogadták. A szülők több-
sége azonban passzív maradt.

Narkománok gyógykezelése: A drog-
beteg gyógykezelése a Klapka ut-
cai drogambulancián kezdődött el. Itt
egyéni pszichoterápia, szülőcsoport
és családterápia módszerrel folyik
a kezelés. Ez az ambulancia elsősor-
ban a pesti betegeket látja el, ezért
egy új budai drogambulancia létreho-
zására gondolt a csoport. Egyelőre
azonban ennek működési feltételei
nem adóttak. Továbbra is megoldat-
lan a drogbetegek osztályos kezelé-
se, egyetlen drogosztály működik
nazakán, kis kapacitással.

Képzés, továbbképzés: bentlakásos
tanfolyamon készítik fel a körzeti or-
vosokat, családsegítőket, pedagógu-
sokat, nevelőtanárokat a
drogproblémák megoldására illetve
megelőzésére. Minden évben, a már
diplomával rendelkező humán segítő
szakemberek számára egyéves
drogtanfolyamot hirdetnek meg, álta-
lában az Új Ember hasábjain.

- eszbe -

Kassák Lajos
irodalmipályázat

A Szociáldemokrata Ifjúsági Mozga-
lom irodalmi pályázatot hirdet fiata-
lok részére, vers és prózaíró
kategóriában.

A prózai mű legfeljebb 10 gépelt ol-
dal legyen, a téma kötetlen.

A versíró kategóriában legfeljebb 3
verssel pályázhat egy jelentkező. A
versek terjedelme, témája, formája
szabadon választott.

A pályaműveket 4 példányban kéri.
Mindkét kategóriában az első három
helyezett mű alkotója pénzjutalomban
részesül (1. díj: 6.000 Ft, a 2. díj:
4.500 Ft, a 3. díj: 3.000 Ft).

Az alkotások beküldésének határide-
je március 15. Az eredmény kihirde-
tésére május 15-én kerül sor.

A pályamunkákat a következő cí-
mek valamelyikére várják:

Hofecker József 6800 Hódmezővá-
sárhely, Pf.: 130.

Csuka Olga 6727 Szeged, Gem u.
16.

TÜDŐZZÜNK!

Ha az embert egyszer valami istenverte hatalmas erő arra kényszerítene, hogy önmagához meneküljön, lehetne nagy ámuldozás. Micsoda lehetőségek, milyen erők! Nyugi, nem filozófikus a szöveg! A tüdőről szól, áttétel nélkül. Arról, hogy vergődünk ernyedten a büdös városokban, s úgy gondoljuk, nincs menekvés a kétütemű diktatúrából, miközben befelé még vezet út. Ismétlem: szó sem lesz itt misztikus megváltó tanokról. Csakis a tüdő érdekeljen bennünket! És Búzás József példája.

Más hivatkozási alap egyelőre nemigen akad. Ő a feltaláló és a kísérleti nyúl egyszemélyben. A csodadoktorok fajtájából való, akit azonban nem a betegség érdekelt, hanem az egészség. Nyugdíjas korában, immár jóval több mint egy évtizede fogott a kísérletezéshez. Eredményeit, afféle csodaként közölték már szaklapok is, módszere azonban maig nem terjedt el. Most - életében másodszor - vállalkozott rá, hogy közreadja a gyakorlatokat is. De előbb néhány szó az ügy lényegéről.

Búzás József elemien egyszerű tényekből építi fel gondolatmenetét, ami tekintettel arra, hogy önképző módszerrel tanult, hivatásszerűen sohasem foglalkozott az emberi testtel, természetes is. Abból indult ki, hogy az átlagos légvételnél tüdők összfelületének a felét sem aktivizáljuk. Ha tehát ezt az arányszámot növelni lehetne, több oxigén juthatna a szervezetbe. Ezzel viszont több energia is. A több energiával a szervezet olyan kiegészítő energiaforráshoz jutna, amelynek segítségével az eddigieknél jóval eredményesebben küzdhetne a betegségek ellen, állhatna ellent az öregedés folyamatának, s végül még a legpro-

fesszionálisabb élsport szintjén is növekedne a teljesítőképesség. Ezt a nem dolgozó tüdőrészt azonban a már ismert módokon nem lehet aktivizálni. Futhatnak a sportolók rogyásig, ez ügyben alig-alig tapasztalni változást. (Érdekes adatai vannak Búzás Józsefnek arról, hogy a világ legjobb hosszútávfutóinak eredményei mögött évtizedszámra ugyanolyan oxigénátvételi, tehát "energiagazdálkodási" adatok vannak. A javulás onnan ered, hogy egyre ideálisabb alkatú versenyzők ostromolják a csúcsokat, olyanok, akiknél az átvett oxigén egy egységére a megelőző rekorderénél kisebb testsúly jut. Vagy mert kisebb a fajsúlyuk, vagy mert még szerencsésebb alkatúak, s ehhez járul az intenzívebb felkészülés.) Szóval a fejlődés igazán átütő lehetőségét a sajátos légzőgyakorlatok biztosíthatják. A feltaláló ezeket önmagán kísérletezte ki. Az eredményt, melyet kutató intézetben tíz év különbséggel elvégzett két felmérés igazol, elképesztő. Búzás József oxigénátvételi mutatói 64 éves korától 74 éves koráig, tehát abban a korban, ami egyébként az általános emberi leépülés időszaka, nagyságrenddel javultak. A betegségek messze elkerültek. Zavarbaejtően erőteljes és hiperaktív. Légzőkapacitásának örvendetes növekedése sem teszi azonban lehetővé számára, hogy megértse, az elgondolását ismerő orvosok, edzők, fuval- és énektanárok s még ki tudja ki mindenki, miért nem tudják rászánni magukat egy alapos kísérletre. Olyanra, amelyet ő magán végzett. Igazán ugyanis csak így lehetne bizonyítani, hogy minden embernek jobb közérzetet kínál mód-szerről, vagy csak hangulatjavító gimnasztikáról van szó. Ameddig az erre

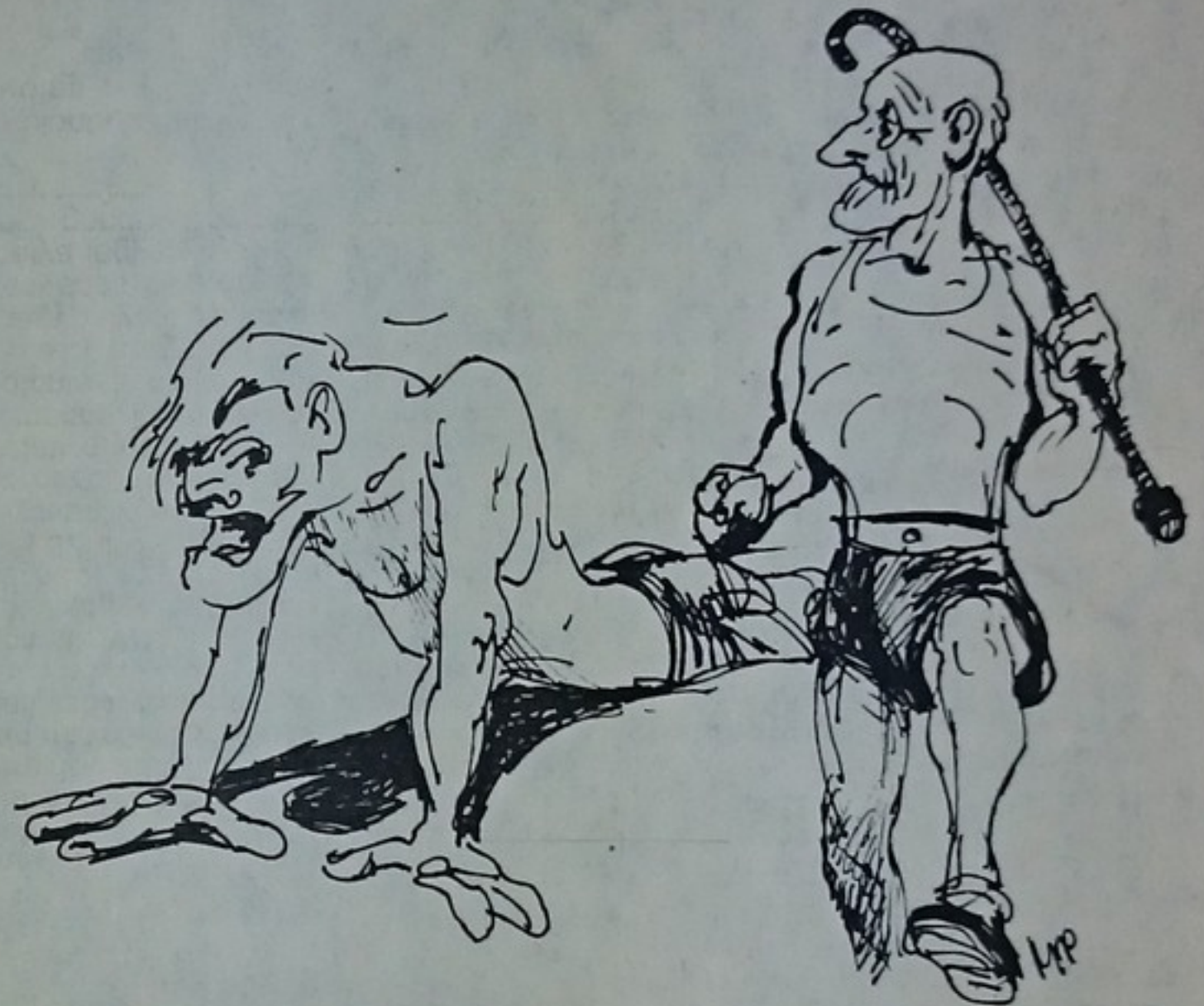
vonatkozó bizonyítékok nem állnak rendelkezésre, kinek-kinek biztosítjuk a kipróbálás lehetőségét. Közreadjuk az első gyakorlatot, ha ezen túlverekedték magukat a vállalkozó szelleműek, a többi is.

A módszer, valószínűsíthető jelentőségéhez képest, megdöbbentően egyszerű. Az első gyakorlat abból áll, hogy kis szippantásokkal, mintegy 10-12 lépés megtétele alatt teleszívjuk levegővel a tüdőnket, de - ez a lényeg! - orron át lélegezve. Ha ez megvan, ugyancsak orron keresztül következik a már termé-

zetes gyorsaságú kilégzés. Ezt a gyakorlatot egy nap, tetszés szerinti eloszlásban, ötvenszer-hatvenszor jó elvégezni. Ilyen hidegekben, amilyenek mostanság járnak, szabadban ne csináljuk, mert megfázás lesz a vége. Aki sportol, az edzésidő növelése nélkül, beiktathatja a gyakorlatot a napi felkészülési munkába.

Megpróbálható. Rosszabb nem lesz tőle semmi. Jobb? Hátha.

Nagy N. Péter



Bűnrossz - de jólesik

Egyre-másra szűnnek meg a labdarúgó csapatok, egyre kevesebb a játékos. Az utóbbi huszonöt évben körülbelül felére csökkent a fővárosban a BLSZ- és a kerületi bajnokságban szereplő futballisták száma. Ennél is riasztóbb a csapatok megszűnéséről szóló adat: 406-ról 140-re csökkent a mezőny negyedszázadnyi idő alatt.

Kétségtelenül igaz, hogy futballista korban lévőknek is egyre kevesebb szabadidejük van. Sokszor, mint oly sokan, még hétvégeken is dolgoznak, csak néhány óra jut a családjukra.

Talán szerepet játszik a pályák kiürülésében a magyar futball rohamos színvonalcsökkenése, a futball társadalmi szinten érezhető presztízsvesztése is. S biztosan felsorakoztatható az okok közé a kispályás futball térhódítása is. A foci e "kényelmesebb" változata sokakat szlpkázott el a nagypályáról.

A látszat ellenére nem készülök siratni a játékot. Sőt! Beszámolnék arról, hogy azért a csökkenés, a visszaesés ellenére márciustól júniusig, augusztustól decemberig még mindig "él" a BLSZ és a kerületi bajnokság.

A BLSZ második-, és harmadik vonala között sokkal nagyobb a differencia, mint mondjuk a BLSZ III. és a kerületi bajnokság között. Ez a két utóbbi osztály jelenti Budapesten az igazán amatőr futballt.

Mindkét osztályra igaz, hogy kevés a kizárólag vállalati támogatásból fenntartott egyesület. Igaz, többnyire ezek a csapatok jelentik a folytonosságot a múlttal, és itt-ott fellelhető közöttük egy-két tradicionális klícsapat neve is, mint például a Ferencvárosi Vasutasé, a Vasútépítő Tőrekvésé, vagy az Energia Vasasé.

Az mindenképpen a vállalati támogatásból működők javára szolgál, hogy legtöbbször ezek az egyesületek rendelkeznek saját pályával.

A zöm azonban bérelni kénytelen a játéktérrel. A "bérlők" többnyire baráti, munkahelyi, vagy lakóterületi közösségek. Akik vagy meg tudnak csipni egy kisebb szponzori támogatást - például a Delta SC -, vagy nem, így többnyire mindent saját zsebből fizetnek.

Allhanem ez utóbbi a jövő egyetlen járható útja. A futball ugyanis még mindig nem elsősorban pénz-kérdés.

Az Unitas csapata például idén a BLSZ III. 3. csoportjában, azaz a XI. kerületi Labdarúgó Szövetség által rendezett csoportban szerepel - 1986-ban kez-

dett felfelé lépegetni a számlélrán. Először az úgynevezett sportegyesülettel nem rendelkezők alapfokú bajnokságában, majd a kerületi bajnokságban, idén pedig már az említett BLSZ III.-ban szerepel. Az első két osztályban minimálisak voltak a költségek, hiszen a XI. kerületi szövetség biztosította a pályát.

Igy a csapat, amely saját magának vette szerelését, működéséhez szükséges költségeit bőven fedezni tudta a 13-14 játékos havi százforintos tagsági díjából. A költségek a BLSZ III.-ban jelentősen emelkedtek, de még mindig nem annyira, hogy feloszolják a csapatot. Ebben az osztályban minden csapat maga fizeti a pályabérelti díjat. Megindult hát nyáron a rohangálás, hol, mennyiért lehet pályát bérelni... A szempontok legfontosabbja: lehetőleg füves legyen a pálya - aki hosszú időn keresztül játszott már salakos nagypályán, az tudja, hogy nem a kényelem, a kényeskedés miatt fontos ez - , sőt lehetőleg az az egy pálya legyen a sportlétesítményben, nehogy a szigorú gondnok az első csapadék lehulltával a salakra száműzze a csapatot.

S kiderült, az árak nagyon is különbözőek. A XVI. kerületi tanács pályája lett volna a legolcsóbb (1500 Ft meccsenként), de a bérbevétel megváltotta a rendező XI. kerületi szövetség: "A többieknek túl messze van. Inkább maradjanak a környéken..."

Mivel a csapat tagjainak nagy többsége az ELTE jogi karán végzett, az első út - az egyébként korábban sokat segítő - BEAC-hoz vezetett. A füves pálya azonban megfizethetetlen, a salakos szinte játékra alkalmatlan. Irány egy házzal odébb, a MAFC. Egykori egyetemistáknak kedvezményesen megszámították: csak ötezerrel kellett volna fizetni egy mérkőzésért, s egy edzésért. Ez utóbbi egyébként többnyire illúzió, mert mire a munkavégzés után délután ötkor, fél hatkor bele lehetne kezdeni, lassan már be is sötétedik októberben...

A Kelenföldi pályaudvar "túloidalán" kiváló pálya rejtezik, a Vasútépítő Tőrekvésé. "Zsebből" megfizethetetlen... Az "osztálytárs", a Szabadkikötő már méltányos áron, 2500 forintért ajánlott volna pályát. Ez már elfogadható volt az Unitasoknak, de Hároson még kedvezőbb ajánlatot kaptak: egy edzés + egy meccs = 2000 Ft. Így viszont már kalkulálható az éves költségvetés: 15 hazai mérkőzés 30 ezer forintért, 15 bírói díj, azaz 6750 forint, az éves nevezési díj, egy-két labda, s egy teljes garnitúra

szerelés, (ami Jugoszláviában vásárolva olcsóbb, s a választék is gazdagabb), mindez összesen kiljón - persze cipő és melegítő nélkül, de ezek tovább "bírák" - egy évnél 48.000 forintból. Ami viszont éppen egyenlő a tizenöt csapattag félévenként fizetett 1000-1000 forintjával, és a "szokásos" 100 forintos havi tagsági díjjal...

Szeretnék minden hasonló cipőben járó, vagy hasonló tervezőt megnyugtatni: az Unitasokat sem veti fel a pénz, ők sem mondhatják azt, hogy számukra "nem tétel" 1000 forint. De azt hiszem, nem őszinte magához az, aki nem vallja be: akinek a futball a hobbija - s nyilván az, ha évi 3 hétvégéjén játszik - , annak kell, hogy ennyi teljen a szenvedélyére.

Boldog befejezésnek mindez megtenné, de azért ennyire nem szép és egyszerű a helyzet. A pályák megszűnése ugyanis továbbra is gondot jelent.

A XI. kerületi labdarúgó szövetség által szervezett bajnokságok csapatal közül a Nagytétényi Kinizsi pályáját már tavaly "bezárták" az M 0-ás autópálya építése miatt, s ha igaz a hír, tavasszal ugyanez a sors vár a Háros Építők pályájára is. Egyre kevesebb lesz a pálya, ugyanakkor nem tudom elképzelni, mi kerülhet egy mérkőzésnyi használaton 5000 forintba. Nem hiányolom a vállalati támogatásokat, mert fölöslegesnek érzem, hogy egy vállalat egy nagyon szűk magnak áldozzon a sportjára, ahelyett, hogy a jóléti alapjából valamennyi dolgozójának juttatna belőle. Akinek a foci a szerelme, áldoz rá magától is. Addig, ameddig elfogadható áron kínálják a "portékát"...

S addig, amíg a bírók ugyanolyan komolyan veszik a mérkőzéseket, mint a játékosok. Mert bizony volt már ittás játékvezető is a pályán - elrontva 22 ember hétvégéjét, vagy esetleg egész hetét... - , s volt már olyan játékvezető is, aki egyszerűen alkalmatlan már arra, hogy mérkőzést vezessen. Biztosan nehéz összesen 450 forintért ma már három játékvezetőt kiküldeni, de akkor is. Allhanem ők is veszélyt jelentenek, egyszerűen a legedzettebb lelkük kedvét is elveszik a játéktól. Igazságtalanság lenne persze nem megjegyezni: van néhány kiváló bíró, még ezen a szinten is. Az ő példájuk cáfolja az egyik "spori" gyenge védekezését: "En ugyanúgy vezetek, ahogy maguk futballoznak. Bűn rosszul..."

Ez utóbbiban persze Igaza volt.

Dénes Tamás